

■ 29 Nisan
2016 Cuma
■ Sayı: 30
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN EGME

Laiklik tartışması ve değiştirilmesi gereken ülke

AKP cenahının laiklik tartışması yok. Onlar zaten bildikleri yolda akademisi, polisi, bürokrasisi... Birlikte gidiyorlar. Mesele Türkiye halkında, ilerici dirençte. Burayı kıramadılar ve kolay kolay da kırabilecek gibi görünmüyorlar.

1 MAYIS

ÖZGÜRLÜK ve AYDINLIK İŞÇİLERLE GELECEK

İŞÇİ SINIFI TEKRAR KURULMALI | ASYA'DA BİTMEYEN MÜCADELE | AYDINLANMA DAVASI DEVRİM DAVASIDIR | ERGENEKON'DAN GERİYE NE KALDI? | KÜBA KOMÜNİST PARTİSİ 7. KONGRESİ

ÖZGÜRLÜK VE AYDINLIK İŞÇİLERLE GELECEK

1 MAYIS'A PARTİ İLE

ADANA

ATATÜRK PARKI, 15.30

ANKARA

KOLEJ MEYDANI, 13.00

ANTALYA

AYDIN KANZA PARKI, 13.00

ÇANAKKALE

ESKİ SALI PAZARI, 15.00

EDİRNE

KP İL ÖRGÜTÜ ÖNÜ, 10.30

ESKİŞEHİR

DOKTORLAR CADDESİ, 11.00

İSTANBUL

BAKIRKÖY HALK PAZARI, 10.00

İZMİR

CUMHURİYET MEYDANI, 12.00

SAMSUN

19 MAYIS LİSESİ ÖNÜ, 12.30

Kim diyor devrimciler yalnızdır diye!

DÜZEN SOLUNA KİTLESELLEŞMEYİ, 'SANDIKTA HESAP GÖRMEYİ' HAVALE EDİP, KENDİSİ YALNIZ KURDU OYNAMAK İŞ DEĞİL. SINIF SİYASETİNİ, RADİKALİZMİ KİTLELERLE BULUŞTURMAK KOMÜNİSTLER İÇİN BİLİNMEYEN BİR SANAT HIÇ DEĞİL.

Türkiye devrimcileri bu tuzağa çok düştü. Devrimcinin devrimciliği amenna, herkes bunu tanıyor, saygı duyuyordu. Ağıt da yakılırdı icabında, parkalı şarkılar, ikonalar, fotoğraflar... Ve politikayı da "demokratlar" yapardı. Bazen sosyal demokrat, bazen sadece demokrat.

Devrimci harekette cesaret vardı, radikallik vardı, gemilerini yakmışlık vardı, keskin sözler ve ciltler dolusu teori. Demokratlarda ise "kitle".

Devrimciler, radikal sol, sosyalistler eser de seçime girerlerse "hava" alırlardı da CHP her seçimde yükselerek (!) yüzde 25.

İşin aslı böyle miydi? Yani kitleler CHP'den soruluyordu da devrimciler, sağolsunlar, kitle hareketi geri çekildiğinde uç beyliğini mi üstleniyordu? Bu doğru olsaydı, herhalde Kemal Kılıçdaroğlu bir yerlere büyük boy posterlerini astıracağı zaman yanına da Deniz Gezmiş'i konduktu vermezdi!

Öte yandan açık olmalı, radikalizmin, düzen dışı aranırların yaygınlaştığı, kitleselliğin ötesinde (gerisinde değil ama) toplumsal etkinlik kazandığı dönemlerde etkin düzen soluna doğru süpürülmesinin çeşitli yolları var. Bu yolların bir kısmı devrimci arayışları marjinalize etmekten geçiyor. Başka şeylerin yanında "kitlesellik eşittir düzenin sol partisi olmak" denklemine izin vermemek için yapıyorlar.

Bu gerçek mi peki? Değil.

DÜZENE TESLİMİYETİN 'DEVİRİMCİ' BİÇİMLERİ

Özellikle örgütlü hareket yeteneğini güçlü tuttuğunda, bireysel kahramanlık hikâyeleri ile oylanmaya yeltenmediğinde, düzen dışı radikal sol anlamlı ve etkili bir kitle hareketine denk düşebiliyor.

Gelelim tuzağa...

Radikal solun pratik hataları, örgütlülük konusundaki zaafı yüzünden yaşadığı provokasyonlar bir yana. Asıl tuzak, bu iş bölümü-

nü kabul etmekte. Sokaklarda öncülüğü yapacağız, ama son vuruşu yapmak, kitleleri taşımayı "onlara" bırakacağız! Cumhuriyet Mitingi de olur, sendika bürokrasisine teslim edilmiş 1 Mayıs da... En güzeli sandık! Hele bir de devrimcilerimize vekillik koltuğu gösterirlerse...

Oysa, radikal solun kitlesel meşruiyeti de, kitleleri harekete geçirme yeteneği de hiç küçümenebilir gibi değil. Üstelik bunun da basit bir nedeni var. Düzen solunu, sosyal demokrasiyi "kitleleri harekete geçirmeye" zorlayan tek bir şey var, düzen dışı arayışlar. 1960'larda böyle oldu, 70'lerde böyle... İstisnası gerçekten Cumhuriyet Mitingleri sayılabilir. Çok sıkı bir şekilde sınırları çizilen, kitle hareketinin sıkı kontrol altında tutulduğu bir şekilde... "Düzen" in verili konfigürasyonu bir ölüm kalım savaşı verirken! Burada bile tercih topladıkları milyonları uslu bir biçimde evine geri yollamak oldu

Tuzağın bir boyutu bu: Devrimciler, devrimcilik yapar, siyasetin başladığı yerde düzen solcusu bayrağı devralır. Hatta bir bakarsınız devrimci şapkasını değiştirmiş, milletvekili adayları olarak bayrak yarışına devam ediyor! Çünkü, kitlesellik ve etkili siyaset kapısından "devrimcilik" sığmıyor. Ya kapıda bekleniyor ya da fazlalıklar aldırılıyor.

'ÖNCÜ EYLEM' ÖNCÜLÜK EDEN EYLEMDİR

Tuzağın diğer boyutu... Daha doğrusu madalyonun öteki yüzü: Devrimci halkın fedailiğini yaparken, yeri geldiğinde kitleselliği, kitleselleşme arayışını bir kenara koyuyor. "Öncü eylem" terimi giderek barındırdığı dinamizmi kaybediyor. Eyleme geçen öncü, kitlelerin yürüyeceği bir yolu açmaktan çok "kendine kahramanlığını" icra edip tarihteki onurlu köşesine çekiliyor.

Bu yaklaşıma hiçbir biçimde prim verilmemelidir.

Ülkemizin son 30 yılı Deniz Gezmiş karikatürleri çöplüğüne dönmüştür. Üstelik bu çöplükten çıkış öyle sevimsiz biçimler almıştır ki, "Deniz Gezmiş yaşasaydı Ataşehir Belediyesi'nde İmar Müdürü olurdu" (tövbe ve haş!) diyebilen çok çıkmıştır.

İşimiz zordur. Çok yönlü, çok boyutlu bir görevdir bu ülkede devrimci olmak, komünist olmak.

Ve fakat bu işte artık çırac değil usta olduk.

KOMÜNİSTLER CEPHESİNDE DURUM

1 Mayıs 2016'da Komünistler neyi başarmalıdır ve illa ki neyi başaracaktır sorusunu yanıtlamak sonuca bağlayalım.

Bir, siyasetin, siyasal mücadelenin biçimsel simgelere hapsedilmesine, daha önemlisi biçimsel simgelerin siyasetin özünü örtmesine izin vermeyeceğiz.

İki, düzenin sunduklarıyla tatmin olmaktan çok uzak yığınlara, radikal, köklü çıkışların "küçük grup işi" olmadığını göstereceğiz.

Üç, işçi sınıfının siyasete, siyasetin işçi sınıfına vurduğu damgayı belirginleştireceğiz. 1 Mayıs'ın gündeminde şeriata karşı laikliğin savunulması önemli yer tutuyor. Bunun "militan" mı yoksa "özgürlükçü" mü olacağı aslında bir rejim tanımlaması ile değil sınıf mücadelesi ile ilgili. Devrimci bir sınıfın elinde laiklik bayrağı zaten ancak "militanca" taşınabilir. İşçi sınıfı, laikliği, ülkeyi "İslam ülkelerinden birisi" olmaktan kurtaran artık patlamış bir sigorta olarak değil, gericiliğin ve sömürü düzeninin tepesine indireceği bir balyoz olarak görecektir.

Dört, kaybettiklerimizi bir bir geri alacağız. Komünistliğin, Türkiye koşullarında kitleselleşmesi imkânsız bir fantezi, demokrasiyle sulandırılmadığında kimseye sunulamayacak bir keskinlik olmadığı gösteren bir pratiği Türkiye Komünist Partisi 10 yıla sığdırmıştır. Elbette bunun bir öncesi, Türkiye kapitalizminin kısa olmayan tarihi içinde hayata geçirilmiş pratikleri vardır. TKP 2002-2014 arasında düzenle göğüs göğüse bir mücadeleyi, kitlesel siyasi etki ve yönlendirme yeteneği ile buluşturmuştur. Eksiklikle, fazlasıyla... Bunun yapılabilir olduğunu ise eksiksiz olarak göstermiştir.

Komünist Parti, siyasal kökeninden, "aşiret ve akrabalık" bağlarından, milliyetinden ve sendikasıyla bağımsız olarak tüm emekçileri, işçi sınıfı aydınlarını ve gençleri, devrimci hattına çağırıyor.

1 Mayıs'ta devrimci hattın bir güç gösterisi yapması, sadece komünistlerin değil ülkemizin geleceği açısından temel önemdedir.

■ Mehmet Kuzulugil

BOYUN
EĞME

İŞÇİ SINIFI YENİDEN KURULMALI

İŞÇİ SINIFINDAN SÖZ EDECEKSEK, BİRLİKTE HİSSEDEN, BİRLİKTE DÜŞÜNEN, ORTAK REFLEKSLERİ OLAN, SONUÇTA ÖRGÜTLENEN VE POLİTİK TAVIR GELİŞTİREN BİR BÜTÜNDEN SÖZ EDİYOR OLMALIYIZ. İŞÇİ SINIFI KENDİSİNİ KORUMAYI VE ÜSTÜNLÜK SAĞLAMAYI, YALNIZCA VE YALNIZCA PARTİSİ ELİYLE BAŞARABİLİR.

Yüz yıldan fazla zaman önce Osmanlı'nın parçası olan Balkan toprakları bir sanayi devrimine; Selanik, Kavala, Üsküp güçlü bir işçi sınıfı hareketine sahne oldu. Sendikalar, sendikalarla bağlantılı marksist örgütler ve 1 Mayıs kutlamaları... Bulgarca, Ladino, Yunanca, Türkçe, Sırpça konuşan emekçilerin birlikteliği, işçi sınıfı kimliğinin ne tür bölünmelere deva olduğunu gösteriyordu. İzmir ve çevresi tarımla iç içe bir diğer emekçi havzasıydı. Çukurova ha keza. Ve elbette İstanbul...

Bunlara peşi sıra başka noktalar da eklendi. Eskişehir, Balya, Zonguldak madenleri, bir taraftan da Doğu tarafı ülkenin. Bugünkü Lübnan, Suriye toprakları. İşçi sınıfı orada da boy atıyordu. Sendikalar kuruluyor, Osmanlı toplumu, o güne kadar sınırlı sayıda aydının rast geldiği sosyalizm terimiyle tanışıyordu. Savaş, ekonomiyi durma noktasına getirdiyse de, Türkiye'nin Kurtuluş Savaşı sırasında dönemin komünistlerinin emekçi halk adına söz söylemelerinde yadırgatıcı bir şey yoktu.

Türkiye'de solun tarihi inişli çıkışlı,

kesintilidir. Türkiye işçi sınıfının da öyle. İlk işçi sınıfımızın birliği emperyalist işgal ve yükselen burjuva milliyetçilikleri karşısında tutunamadı. Türkiye işçi sınıfı yeniden inşa olundu, Cumhuriyet'le birlikte. Siyasete hep komünistler eliyle taşınmaya uğraşıldı emekçiler. Burjuva cumhuriyeti işçi sınıfını yedeğine alacak esnek politikalar göstermek yerine bas-kılamayı ve siyasal alandan püskürtmeyi tercih etti. Düzenin, 1925 Şeyh Sait ayaklanmasını sola ve emeğe saldırının da bahanesi olarak kullanması şaşırtıcı değildir.

Bu sınıf refleksinin kırılma anında komünistlerin etkili bir denemesi vardır. 1946'da yaygın sendikalaşmaya ve sınıf partisinin kurulmasına TKP imza attı. Deneme başarısız kaldı ve burjuva sendikacılığı 1947'de bugünlere varacak kuruluşunu ilan etti. Ama sınıfın örgütlenme pratikleri masa başında ve kulislerde planlandığı gibi duramazdı ki. Burjuva sendikacılığının içinden süzülüp gelen sınıf hareketi 1960'larda marksist aydın birikimiyle de buluşacak ve önce TİP, ardından DİSK doğacaktı. 1960-1980 aralığı solun, işçi sınıfının ve onların ön açıcılığıyla bir dizi toplumsal dinamiğin, örneğin Alevi ve Kürt hareketlerinin serpiştiği "altın yıllar"dır.

YENİLGİNİN ANLAMI

36 yıl sonra, Türkiye işçi sınıfı "yeniden kurulmak" durumundadır. Osmanlı işçi sınıfı emperyalist paylaşım ve üstüne farklı ulus-devletlerin inşasıyla dağıtıldı. Kimisi daha deneyimli, kimisi daha az; kimisi daha örgütlü, kimisi dağılmış... Coğrafyamızın işçi sınıfları yeniden kuruldu. Bizim üçüncü kuruluş gereksinimimiz esasen maddi değil siyasi gerekçelere sahip. Türkiye işçi sınıfının son derece değerli birikimi, üzerine "sosyalist devrim" programının bina edilebildiği o birikim, askeri darbe, neo-liberalizm, Türk ve Kürt milliyetçiliği sayesinde büyük ölçüde likide edilmiştir. Son noktayı koyan hiç kuşkusuz dinci gericiliktir. Sosyal devlet ve haklar gasp edildiğinde yerine konan zekattır. Örgütlenme gerekmiyorsa camiye gidip dua edilmelidir. Mücadelenin değil şükretmenin zamanıdır. Yurttaş hakkını arar, hakkını arayan sınıf olduğunun ayırdına varır. Peki ümmet? Bu nedenle geçenlerde Ali Koç, AKP'li yıllara duyduğu şükranı dile getirmiştir.

1980 sonrasında ikide bir varlığını hatırlatmayı becerse de, emekçi sınıflar ağırlıklı olarak ilerlememiş, yenilgiler yaşamışlar, AKP gericiliği altındaysa sınıf oldukları alenen reddedilip bir ümmet ve cemaatler dünyasına savrulmuşlardır.

Öyle ki, 2016'da işçi sınıfının partisi, Komünist Parti, 1 Mayıs politikasının temelinde sınıfının varlığını topluma ve sınıfın kendisine hatırlatma görevini oturtuyor. Öyle ki, bizim sözümüz, diye altını çizmek ihtiyacı duyuyoruz, işçi sınıfı adına sarf edilen bir sözdür.

İşçi sınıfımız, politik bir bütün anlamında, bir sınıf olarak tasfiye edilmiştir. Bu tuhaf ve istisnai bir durum da

değildir. Egemen burjuvazi, dedeleri işçi sınıfının ebesi olmakla birlikte, işçi sınıfı kapitalizmin doğuşuyla varlık kazanmış olsa da, sınıfı tasfiye etmeye çabalar. Bu tasfiye maddi değildir elbette. Burjuvazi olacaksa işçiler de olacak. Bu iradenin, niyetlerin konusu değil. Ama işçi sınıfı'ndan söz edeceksek, birlikte hissedilen, birlikte düşünen, ortak refleksleri olan, sonuçta örgütlenen ve politik tavır geliştiren bir bütünden söz ediyor olmalıyız. Kapitalizm işçilerin ve modern işçi sınıfının varlık koşuludur. Ancak aynı kapitalizm bu varlığın böylesi bir bütünlüğe dönüşmemesi, dönüştüyse dağıtılması için elinden geleni ardına koymaz. İdeoloji, kültür, siyaset, sanat, gündelik yaşam, inanç dünyası... Hepsi tam da bu nedenle birer mücadele alanıdır. İşçi sınıfı bu alanlarda kendisini korumayı ve üstünlük sağlamayı, yalnızca ve yalnızca partisi eliyle başarabilir.

En az 35 yıllık yenilgide, esasen üretim sürecinde uğranılan bir yenilgi olmamıştır. Elbette üretim süreci yeniden ve yeniden düzenlenmiş, taşeron uygulamalarından esneklik denen ultra sömürü yöntemlerine, çocuk işçiliğe, örgütlenme yasalarına, sendikaların hem daraltılıp hem kuşatılmasına, özelleştirmelere kadar bir dizi ekonomik esaslara adım attı burjuvazi. Ama asıl yenilgi işçi sınıfının bu saldırılara yanıt üretememesidir ve bu yerine getirilemeyen görev siyasidir.

Adımı koyalım; kapitalizm koşulları

KOMÜNİST PARTİ, 1 MAYIS POLİTİKASININ TEMELİNE SINIFININ VARLIĞINI TOPLUMA VE SINIFIN KENDİSİNE HATIRLATMA GÖREVİNİ OTURTUYOR. ÖYLE Kİ, BİZİM SÖZÜMÜZ, DİYE ALTINI ÇİZMEK İHTİYACI DUYUYORUZ, İŞÇİ SINIFI ADINA SARF EDİLEN BİR SÖZDÜR.

işçi sınıfını durmaksızın böler. Hele şu post ön ekinin çok sık kullanıldığı neo-liberal gericilik çağında.

ŞİMDİ PARTİ...

Yenilginin çağı zaten işçi sınıfı siyasetinin ve partisinin (o dönem partilerinin) ezilmesiyle açılmıştı. Bu çağın ilk evresi siyasal alanda çözülme, likidasyon, liberalleşmeyle sürdü. Sonra Parti yeniden inşa edildi. "Enkaz devraldık" deyimi ne bilimseldir, ne de bizim ahlakımızda yer bulabilir. Burjuva siyasetinin bencillğine ve ahlaksızlığına ait olan bu yaklaşım bizden uzak olsun. Önemli olan Partinin yeniden inşasıdır. Çeşitli kesintiler, kopukluklar, ihanetlerden sonra...

Şimdi Parti "işçiler vardır" diye topluma ve sınıfın kendisine hatırlatıyor büyük hakikati.

Şimdi Parti yenilgi cephelelerinde operasyona girişiyor.

Şimdi Parti saldırının geri püskürtülme işinin sorumluluğunda payı olan liberal ve milliyetçi sapmalarla arasındaki mesafeyi açıyor, eleştirisini şiddetlendiriyor.

Şimdi Parti bu operasyonu yürütecek kadrolarının nefes alıp verdiği iç örgüsünü işe uygun hale getiriyor.

Şimdi Parti, 1 Mayıs 2016 diyor, sınıfın yeniden kuruluşunun ilan edildiği tarih olsun.

■ Aydemir Güler

1 Mayıs'ta 'sınıfın ağırlığı'

SERMAYEYLE HESAPLAŞIP, SİYASİ İKTİDARI HEDEFE KOYMAK! ASIL OLAN BUDUR. BİRLİK, MÜCADELE VE DAYANIŞMA, BU DURUMDA ANLAMINA KAVUŞUR. NE BAYRAM, NE DE KÖŞE KAPMACA. 1 MAYIS AKP'YLE, ONUN ÜZERİNDE OTURDUĞU SİYASİ REJİMİLE, O REJİMİN DİKTATÖRÜ İLE HESAPLAŞMA GÜNÜ OLMALIDIR.

1 Mayıs işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günüdür. Sermayenin ve onun temsilcilerinin saldırılarına yanıt üretilebildiği ölçüde 1 Mayıslar bu tanımlı hak eder. Bu yoksa 1 Mayıs, bazen "bayram havasında kutlanan" bir gösteridir, bazen polisle köşe kapmaca.

Sermayeye hesaplaşip, siyasi iktidarı hedefe koymak! Asıl olan budur. Birlik, mücadele ve dayanışma, bu durumda anlamına kavuşur.

Bayram, hak edildikten sonra ancak bayram olur. Bunun sonuna kadar hak edildiği Küba'da bile 1 Mayıslar, aynı zamanda emperyalizme ve uluslararası tekellere karşı Küba halkının mücadele kararlılığını sergilediği gündür. Sermayenin sadece emeğe değil, tüm insanlığın değerlerine pervasızca saldırdığı bu dönemde 1 Mayısın özü mücadeledir.

Ne bayram, ne de köşe kapmaca. 1 Mayıs AKP'yle, onun üzerinde oturduğu siyasi rejimle, o rejimin diktatörü ile hesaplaşma günü olmalıdır. Bu hesaplaşmada emekçilerin sözünün ve ağırlığının hissedilmeye başlaması için 1 Mayısın bir fırsat olarak değerlendirilmesi, daha doğru ifadeyle öyle örgütlenmesi gerekli.

Bizim çağırımız bu yönde.

İŞÇİLER 'VAR OLMALI'

Bu ülkede işçiler var derken de, işçi sınıfı yeniden kurulmalı derken de işaret ettiğimiz bu ağırlık koyma çabasıdır.

Ağırlık konmadığı sürece Meclis başkanı daha çok anayasal şeriat önerecek, daha çok kez TÜSİAD mecburiyetten "endişeliyiz" açıklaması yapacak.

Sermaye sınıfı AKP rejiminin mimarıdır. Sınıf ağırlık koymadıkça bu sahneler yaşanacaktır. Sendikal sefaletin de nedeni işçi sınıfının ağırlık koymaktan uzak kalmasıdır. Türk-İş'in günü Çanakkale Şehitliği gezisiyle savuşturacak olması, diğer iki yandaş konfederasyondan Memur-Sen'in Kahramanmaraş'ta "terör", Hak-İş'in Sakarya'da yeni Anayasa konusunda AKP'ye destek mitingi tertiplemesi zaten başka bir durumda mümkün değildir. Bunlar işçi sınıfının değil, sermayenin örgütleridir. Bu nedenle başka durum hasil olduğunda, yani işçi sınıfı ağırlık koymaya başladığı anda "1 Mayısın komünist bayramı olarak lanetlenmesi" olarak özetlenen eski pozisyonlarına derhal dönüşecekleri kesindir.

Ağırlık yitiminin ne boyutta olduğu sadece buraya bakılarak da anlaşılabilir. Sendikal sefalet, yalnızca yandaşlar

için söz konusu değil. Hatta yandaşların durumunu sefalet olarak değil, sefalet olarak nitelemek daha doğrudur. Sermayenin sefaletidir onların sendikal pozisyonu. Sefalet, sol soslu olanlarda. Artık "dörtlü" diye anılan DİSK-KESK-TTB-TMMOB'de.

TAKSİM ÖNCESİ NEYDİ Kİ!

1 Mayısların içeriğinin boşaltılması ve kitlesizleştirilmeye çalışılmasında sermaye cephesinin ve AKP'nin yürüttüğü sistematik saldırı tek başına her şeyi açıklamaya yetmiyor. Ayrıca bu insanoğlunun hafızasıyla dalga geçmekle eşdeğer. 2004'de Saraçhane'deki 1 Mayıs'ın nasıl kotarıldığını dönemin sendikacıları çok iyi hatırlar. Hatırlar, ama kutlamanın alana partisiyle birlikte doluveren işçilerin sayesinde yapılabildiğini pek azı söyler. 2005 ve 2006'nın Kadıköy'deki AB'ci kürsüleri, 2007 yılından itibaren DİSK'in kendini sadece Taksim Meydanı üzerinden var etmeye çalışması, 2010'da meydanın açılmasıyla birlikte tam üç yıl yüzbinlerin siyasetlessiz ve dolayısıyla içeriksiz 1 Mayıs kutlamasına hapsedilmesi... İşçi, Gezi Direnişi'nin önünü açan

gelişmenin DİSK'in verdiği Taksim mücadelesi olduğunu ileri sürmeye kadar vardırılabilen bir körlüktür söz konusu olan. Bu körlük milyonlar sokaktayken işyerlerinde kıpırdayamamayı, hiç olmamış saymayı başarabiliyor.

Geçelim.

2016 1 Mayıs'ının da içeriksizleştirilmesinde böyle bir arka plan var. Asıl mesele İstanbul için Bakırköy'de ya da Gebze'de kutlama değil. DİSK içindeki ayrışmanın "Taksim kutsamasına" varacak kadar yüzeysel hale gelmesi de değil sorun. Bunların bugünün sınıflar mücadelesinde zerre değeri bulunmuyor. Mesele işçilerin AKP ile hesaplaşmaya dahil edilebilmesinde. Yani ağırlık koymaya başlamasında.

İşçi sınıfının bir sınıf olarak varlığını sadece sermaye sınıfı değil, onları temsil ettiğini ileri süren sendikal yapılar da hissetmiyor. Ağırlık yitiminin maliyeti çok büyük boyutlardadır.

O zaman ağırlık yeniden oluşturulacak. Bu bugün sendikaların işi hiç değildir. Konu siyaset, özne partidir.

■ Alpaslan Savaş

Asya'da bitmeyen mücadele

BELİRLİ KAYNAKLARDAN DÜZENLİ OLARAK YAYILAN YALANLARLA KDHC'YE KARŞI KAMUOYU YARATMAYI BÜYÜK ORANDA BAŞARAN ABD DİĞER KİMİ BÖLGE ÜLKELERİYLE ASKERİ İŞBİRLİĞİNİ ARTIRIYOR. KDHC'NİN HİDROJEN BOMBASINA SAHİP OLMASININSA, BÖLGEDE DENGELERİ ABD ALEYHİNE DEĞİŞTİRDİĞİ AÇIK.

Güney Çin Denizi aracılığıyla Asya'da etkinliğini artırmak isteyen ABD, sürekli karşı propaganda yürüttüğü Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'ni (KDHC) bölgedeki faaliyetini gerçekleştirmek için araç olarak kullanmaya çalışıyor.

ABD'NİN TARİHİ PROVOKASYONU

1945'te İngiltere, ABD ve SSCB tarafından üzerinde uzlaşılan Moskova Antlaşması, Kore'nin Japonya'dan kurtarılmasının ardından "birleşik, bağımsız ve demokratik" bir devlet olmasını öngörüyordu. Antlaşma gereğince Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti kurulurken, antlaşmaya uymaya niyeti olmadığı en başından anlaşılın ABD, Güney Kore'de ABD'ye tabi bir yönetim kurdu. Güney Kore'ye yüksek miktarda para veren ABD, 30 yıldır ABD'de bulunan Syngman Rhee'yi Güney Kore'nin başına getirdi. Yeni kurulan yönetim, muhaliflere büyük baskı uygularken, çok sayıda komünist tutuklandı ya da suikaste uğradı. Bunlara milletvekilleri de dahildi. 30 Mayıs 1950'de yapılan genel seçimler, Rhee'nin arkasında halk desteği olmadığını gösteriyordu. Ancak ABD, Güney Kore'yi savaşa hazırlamayı sürdürdü. Bölgeye yüksek

miktarda silah getiren ABD, kısa süre içerisinde KDHC'yi işgal etme girişimini başlattı. İşgal girişimi bilindiği gibi başarısız oldu, ABD sonrasında ilk saldırının KDHC olduğunu iddia edecekti.

ABD ve Güney Kore, sonrasında da KDHC'ye karşı yalanları ve provokasyonları sürdürdü. 2011'de kurulan KDHC yanlısı Birleşik İlerici Parti'nin, büyük destek alması bu yalanların Güney Kore'de bile sınırlı etki yaratabildiğini gösteriyor. Birleşik İlerici Parti, açılmasından yalnızca 3 yıl sonra 2014 yılında kapatıldı. Komünizmin Güney Kore'de hâlâ yasaklı olması veya 2015 yılında ders kitaplarındaki tarihin KDHC'yi haklı göstermesi sebebiyle değiştirmek istenmesi, Güney Kore'nin ne kadar "demokratik" olduğunu anlamak için gösterilebilecek birkaç örnek.

BAŞKA SEÇENEK VAR MI?

Kurulduğu andan itibaren sürekli askeri tehdit altında olan KDHC, Sovyetler Birliği'nin çözülüşüyle beraber daha da zor bir duruma düştü. İşgal tehdidi altındaki ülke 1994 yılında Songun olarak bilinen "önce ordu" siyasetini benimsedi. Bu siyaset doğrultusunda askeri caydırıcılığını sürdürdü. KDHC'nin işgali durdurmak için başka alternatifleri olup

olmadığı tartışılabilir. Ancak KDHC'nin ABD'ye karşı kamuoyu yaratma imkânının çok sınırlı olduğu da ortada. Örneğin, KDHC'nin hidrojen bombası geliştirmesinin ardından, uluslararası kamuoyu ardı ardına KDHC karşıtı açıklamalar yaptı. Ancak kimse bölgedeki sürekli ABD varlığını, ABD'nin bu silahlara ve daha gelişmişlerine zaten sahip olmasını, bölgede artan askeri tatbikatları sorgulamaya gerek bile duymuyordu. KDHC tarafından yapılan açıklamadaysa nükleer silah geliştirme faaliyetinin ancak ABD'nin askeri tehdidi ortadan kalktığında son bulacağı vurgulandı.

KDHC'nin bölgedeki tek müttefiki Çin olmasına karşın, KDHC ve Çin arasında ciddi ayrımlar bulunuyor. Bunların başındaysa ABD'ye karşı alınan tavır geliyor. KDHC'nin ABD'ye karşı sert açıklamalarını sürekli kınayan Çin, ABD'ye karşı "yumuşak güç" kullanarak üstünlük kurmayı ve diyalog yollarını olabildiğince açık tutmayı amaçlıyor. Ancak ABD'nin Güney Çin Denizi'nde Çin'e karşı gerçekleştirdiği ihlaller, ABD'nin Çin kadar "barışçıl" olmadığını ve "yumuşak güç" karşısında yenilmeyi kabul etmeyeceğini de gösteriyor.

■ Tulga Buğra Işık

Laiklik tartışması ve değiş

AKP CENAHININ LAİKLİK TARTIŞMASI YOK. ONLAR ZATEN BİLDİKLERİ YOLDA AKADEMİSİ, POLİSİ, BÜROKRASİSİ... BİRLİKTE GİDİYORLAR. MESELE TÜRKİYE HALKINDA, İLERİCİ DİRENÇTE. BURAYI KIRAMADILAR VE KOLAY KOLAY DA KIRABİLECEK GİBİ GÖRÜNÜMÜYORLAR. AMANSIZCA SALDIRMALARI BU YÜZDEN. KORKUYORLAR, HAKSIZ DA SAYILMAZLAR.

TBMM Başkanı AKP'li İsmail Kahraman'ın hafta başında söylediği "Laiklik anayasada olmamalı, yeni anayasa dindar bir anayasa olmalı" sözleri, AKP'nin ne gizli ajandasındaki cümlelerden biridir, ne de AKP bu konuda takiiye yapmaktadır.

Kahraman'ın bu çıkışını gündem değiştirmek, gaf yapmak gibi gerekçelerle açıklamaya çalışmak, safiik değilse AKP'yi koruma niyetini taşıyor olabilir ancak.

İsmail Kahraman, tıpkı AKP'nin kurucu kadroları gibi İlim Yayma Cemiyeti, Milli Türk Talebe Birliği, Aydınlar Ocağı, Akıncılar Derneği ve Nakşibendi tarikatı tezgâhlarından geçmiş, ömrü boyunca ilerici değerlere düşman olmuş bir şeriatçidir.

Tayyip Erdoğan ile İsmail Kahraman'ın ilişkisi bir hukuk devletindeki, bir cumhuriyet idaresindeki Cumhurbaşkanlığı-Meclis Başkanı ilişkisi değildir. İkili onlarca yıl öncesinden dava arkadaşı, cihat siperdaşı, şeriat mücadelecileridir. Bugün birisi Cumhurbaşkanlığı koltuğunu, diğeri TBMM Başkanlığı koltuğunu zaptetmişlerdir. "Dar-ül harp" olarak gördükleri Türkiye'yi "Dar'ül İslam" haline getirmek için çalışan, emperyalizm-TÜSİAD-Genelkurmay

üçlü sacayağı tarafından o makamlara kadar getirilen Amerikancı-İslamcı iki siyasetçidirler. Tarikatlar ve tekeller tarafından var edilen İslamofaşist AKP diktatörlüğünün tepe noktasındaki iki önemli isimdir.

Ve şeriata özelemlerini, laikliğe düşmanlıklarını hiçbir zaman gizlememişlerdir. Tayyip Erdoğan'ın "Hem laik hem Müslüman olunmaz, millet isterse laiklik tabii ki gidecek" sözleri hâlâ haftalarda. Bugün de farklı düşündüğünü iddia etmek için bir sebep görünmüyor.

AKP iktidarında ne Tevhid-i Tedrisat Kanunu kaldı, ne laik hukuk devleti... Türkiye'nin kamusal alanlarında, eğitim ve sağlık kurumlarında, akademisinde, sosyal yaşantısında, ilkokulundan lisesine kadar tüm okullarında, devlet dairelerinde laiklik fiili olarak yürürlükten kaldırıldı. Fiili olarak yaşanan bu durum, şimdi bir anayasayla taçlandırılmak isteniyor.

Laik bir hukuk düzeninde, laik olmayan, laikliği içselleştirememiş, felsefi ve teorik olarak benimsememiş bir kişinin devlet memuru, belediye başkanı, milletvekili, meclis başkanı, cumhurbaşkanı olması olanaksız. Ama bu kural "laik hukuk düzeninde" geçerli. 2016 Türkiye'sinde değil!

KİMDİ BUNLAR?

1969 yılı Şubat ayında, Soğuk Savaş döneminin en kanlı dönemecindeki bir zaman diliminde, devrimci, ilerici, sosyalist öğrenci ve yurttaşlara karşı gerçekleştirilen Kanlı Pazar saldırısının baş sorumlularından birisi olan İsmail Kahraman'dan "laik bir TBMM Başkanı" olmasını beklemek zor. Burada suç İsmail Kahraman'a yüklemek yetersiz ve eksik bir değerlendirme olacaktır. Asıl sorgulanması gereken İsmail Kahraman'ı, TBMM Başkanlığı koltuğu ile buluşturan siyasal müdahale ve süreçlerde kimlerin payı var? Bu tartışmada sermayenin rolünü önemsizleştiren her türlü yaklaşım eksiktir, daha ötesi yanlıştır. Sermayeyi karşısına almayan bir aydınlanma mücadelesi, bataklığı kurutmak yerine sivrisinekleri öldürmeye çalışmaya benzer. Fakat onları da öldürmeyi başaramaz.

İsmail Kahraman'ın sözünü ettiği "dindar anayasa" kavramı, Anayasa Hukuku literatüründe olmayan bir kavram. Kahraman bunu derken, aslında şeriatın anayasa haline getirildiği bir rejimi işaret ediyor. Ömrünü buna adadığı için...

Tekellere ve tarikatlara dayalı bir İslamofaşist diktatörlüğe İsmail Kahraman gibi bir Meclis Başkanı yakışır

Kılıçdaroğlu: 'Eleştirirken' desteklemek!

İsmail Kahraman'ın gerici çıkışından sonra CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun "tepkisi" evlere şenlik! Diyor ki Kılıçdaroğlu: "Tasavvuf dünyamızın güvencesi de laikliktir."

Tasavvufun olduğu yerde laiklik olur mu? Tasavvuf, dinselliğin en uyuşturucu, en miskinleştirici, en tehlikeli şekli. Tasavvuf, akli mutlak olarak reddeden bir anlayış. Tasavvufun uyuşturucu etkisi, insanları zulme ve zalimlere karşı, sömürü ve kan emicilere karşı kayıtsız ve hoşgörülü yapar. Laiklik ise aklın üstünde hiçbir güç kabul etmemektir, aklın üzerindeki tüm vesayetlerin ortadan kaldırılmasıdır.

Devam ediyor Kılıçdaroğlu: "Sınırdan roket yağıyor ama tek derdiniz laiklik!"

Evet Kahraman'ın tek derdi

laikliği ortadan kaldırmak. Ama bir "ana muhalefet" liderinin bunu söylemesi, laikliği hiçbir şekilde dert etmediklerini, laiklik diye bir kaygıların olmadığını, laikliği umursamadıklarını gösteriyor. Kılıçdaroğlu son kertede, şeriatçı İsmail Kahraman'la aynı düşünceyi savunma noktasına geliyor. Bu sözleriyle aslında, "Sırası mı şimdi? Nereden çıktı bu şimdi" demek istiyor. Sanki Türkiye türbanın ilkokullara indiği, dört bir tarafının imam hatiplerle doldurulduğu, tarikat ve cemaatlerin örümcek ağı gibi sardığı bir ülke değilmiş gibi. Sanki...

Ve son olarak diyor ki Kılıçdaroğlu: "Laiklik herkes dinini özgürce yaşasın diye var."

Bu sözleri söyleyen kişinin, cumhuriyeti kuran partinin genel başkanlık koltuğunda oturması

ile İsmail Kahraman'ın TBMM Başkanlığı koltuğunda oturması hemen hemen aynı anlama gelmektedir. Kılıçdaroğlu bu sözleriyle İsmail Kahraman'a itiraz mı ediyor, destek mi çıkıyor, giderek belirsizleşiyor.

Çünkü karşımızda, laikliğin din ve vicdan özgürlüğü için değil aklın özgürlüğü için var olduğundan haberi olmayan bir Kılıçdaroğlu duruyor.

Laiklik bağlamında da, piyasacılık bağlamında da İsmail Kahraman ile aşağı yukarı aynı noktada duran; AKP rejiminin can suyu, temel parçası, tamamlayıcı cüzü, en kritik dayanağı Kılıçdaroğlu!

tirilmesi gereken ülke

Bitmeyen liberal teraneler

Laiklik tartışmasında bir de HDP var tabii. 7 Haziran öncesinde "laikliği" parlatılan, AKP'nin -şimdi arası bozulsa da- uzun süre stratejik müttefikliğini yapan HDP.

Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ bin yıllık liberal terane ve aslında laikliğin içinin boşaltılmasından başka bir anlamı da olmayan "özgürlükçü laiklik" söylemini tekrar ederek girdi tartışmaya. AKP'liler de Meclis Başkanı düzeltirler bundan başka bir şey söylemiyorlar zaten. "Laiklik tabii ki kalacak, sorun uygulanmasında" diyorlar. Buna hak verildiği, laiklik için katı-sıvı-gaz gibi ön eklere başvurulduğu anda laiklik adeta "dinlerin koruyucusu" misyonuna büründürüveriliyor. Kılıçdaroğlu'nun da dediği gibi aslında. Bu noktada AKP, CHP, HDP, hepsinin anlaştığını görüyoruz.

Figen Hanım "özgürlükçü laikliğe susamış topraklarda yaşadığımızı" söylüyor. İsmail Kahraman tam da bu susuzluğunuzu giderecek şekilde konuşuyor zaten.

"Özgürlükçü laiklik" kavramı, özellikle 1990'larda liberal gerici Birikim çevresinin çok kullandığı ve laikliği kavramsal planda bozmakta önemli rol oynayan bir kavramdı. Bu teze göre, Türkiye'de "baskıcı, tepeden inmeceli, jakoben bir laikçilik" uygulanmaktaydı. Bu "laikçiliğin" ise "evrensel ve özgürlükçü laiklikle" hiçbir ilgisi yoktu. Yıllar boyunca bu yaveleri bir yavan sakız gibi çiğneyerek şeriatçıların, insanlığın en önemli kazanımlarından biri olan laikliği sıfırlayabilecekleri makamlara erişmelerinde en kritik işlevi yerine getirdiler.

Laiklik kavramının içinin boşaltmaya, laikliği "özgürlükçü laiklik", "inançlara saygılı laiklik" gibi müdahalelerle sulandırmaya çalışan liberal ihanet odaklarını unutmamak gerekiyor. Ve kimlere hizmet ettiklerini de...

"İnançlara saygılı laiklik" ve "özgürlükçü laiklik" lafazanlığının, aslında laikliğin bir süre sonra tümünden inkârı anlamına geldiğini, bu liberal hileye kanmamak gerektiğini sık sık hatırlamak gerekiyor.

belki. Ama laik, ilerici, eşit ve özgür bir Türkiye'de İsmail Kahramanlar, Tayyip Erdoğanlar asla olmayacak...

İşte tam da bu nedenle, İsmail Kahraman'ın o gerici çıkışından sonra oluşan tepkiler, "Laik Türkiye" duyarlılığı, bu ülke için bir ölüm-dirim meselesi. Ve açığa çıkan önemli bir gerçek daha: Bu ülkede gerçek anlamda laiklik-ilericilik savunusunu yapacak olanlar bu ülkenin aydınlık, ilerici, eşitlikçi, özgürlükçü işçileri, çalışanları, öğrencileri, akademisyenleri, aydınları, sanatçıları... "Bizi kurtaracak olan kendi irademiz, kendi aklımız, kendi kollarımız, kendi örgütlülüğümüzdür" diyen sınıf...

■ Ahmet Çınar

Niye saldırdılar ya da niye saldırmadılar ki...

Laik olduğu anayasasında yazan bir cumhuriyet rejiminde, bu rejimin polisleri laikliği savunan yurttaşlara "Atatürk'ün p.çleri kaçmayın" diye saldırdı!

Bu sahne, AKP İslamofaşist diktatoryasının kanunsuzluğunu, hukuksuzluğunu ayna gibi gösteren bir tablo.

Bu tablo aynı zamanda, polis teşkilatının, AKP diktasının vurucu ve militer gücü haline geldiğini de gösteriyor.

Türkiye'de hâlâ laik bir devletin olduğunu zanneden varsa, polislerin Salı günkü eylemlerde acımasızca, vahşice saldırıları acaba bu ölümcül uykuyu dağıtır mı?

Laiklik gibi bir tartışma AKP cenahı açısından

(bu büyük oranda devlet demek bugünlerde) zaten yok. Akademisi, polisi, bürokrasisi... Mesele Türkiye halkında, ilerici dirençte. Burayı kıramadılar ve kolay kolay da kırabilecek gibi görünmüyorlar.

Korktukları burası, amansızca saldırmaları bu direnci dağıtma amacını taşıyorlar. Haksız da sayılmazlar.

NASIL BİR MÜCADELE?

Bu nedenle laiklik, aydınlanma ve ilericilik mücadelesi de total, bütüncül, yekpare olmak zorunda. Bunun ön koşulu ise laikliğin teorik açıdan sağlam temellere kavuşturulmasıdır. Laiklik, din ve vicdan özgürlüğü değil, aklın işlemesi önündeki

tüm engellerin ve akıl üstündeki tüm vesayetlerin kaldırılmasıdır. Aklın özgürlüğüdür. Kamusal ve siyasal yaşamın dinden, dinsel referanslardan, sembollerden arındırılmasıdır. Dinin mutlak şekilde özel yaşam alanlarına çekilmesidir. Öğrenim sisteminin laik, aydınlanmacı ve bilimsel bir yapıya kavuşturulmasıdır. İmam hatiplerin kapatılmasıdır. Resmi belgelerde "din" hanesinin kaldırılmasıdır. Diyanet adlı devasa teşkilatın lağvedilmesi.

Hafta içindeki gelişmeler de gösterdi ki, Türkiye'de laikliği kararlı, tutarlı, bütünsel şekilde, felsefi ve ideolojik olarak savunan tek güç sosyalistlerdir. Laik, özgürlükçü, eşitlikçi, kamucu bir cumhuriyet tek çaredir. Neyseki bugünlerde onların sesini kulak verenlerin sayısı artmaktadır.

KEMAL OKUYAN

Aydınlanma dav

Ayдынlanma çağına, ayдынlanma düşüncesine burjuvazi damga vurdu. Bu sömürücü sınıf elini attığı her şeyi kirlettiği gibi, ayдынlanma kavramını da kendine yontup değersizleştirdi zaman içinde. Kendi yükselişi, kendi egemenliğinin pekişmesi için ona güç verdi, şekillendirdi, kısıtladı...

Ancak ayдынlanma bu sınıf temellerine rağmen burjuvaziye terk edilemez; insanlığa ait bir kazanımdır. Tıpkı burjuva karakterine rağmen insanlığın tanık olduğu en muhteşem kalkışmalardan biri, Fransız Devrimi gibi...

Jakobenler Kulübünü, Robespierre'i vermeyiz; Aydınlanmacılığı da...

Bütün bunlar sosyalizm kavgasında filtreden geçirilir, ama bir kopuşa, hatta ön sıfatlara gereksinim duyulmaz, yolumuza devam ederiz insanlığın tüm kazanımlarını ileriye doğru çekerek. Aydınlamadan kopulmaz sermayeden kopulur; jakobenizmden kopulmaz burjuva sınıfından kopulur!

Aydınlanma bayrağını taşımanın kapitalist sistemi kabullenmek, sermaye sınıfının emekçi halkı kendisine yedeklediği ve kendi çıkarları için kullandığı bir tarihsel kesiti "ilerleme" olarak kabul etmenin baştan yenilgiyi kabullenmek anlamına geldiğini ileri sürenlere şunu söylüyoruz: Burjuvazinin feodalleri tepelemesinde emekçilerin, işçi sınıfının da çıkarları vardı. O zamanlar işçi sınıfı feodal ahmıklıkla olduğu gibi yükselen burjuva sınıfıyla da tek başına baş edemezdi. Evet o kavgalara burjuvazi kendi sınıfsal çıkarlarıyla renk verdi, ama bir bütün olarak burjuva devrimlerinde emekçilerin de kanı, yüreği, aklı vardı. Şimdi burjuvalar o feodal ahmıklığı özlüyor, lanet olası egemenlikleri için ortaçağ karanlığına iyice gömülmek istiyorlar diye sırtımızı tarihe ve kendi değerlerimize dönecek değiliz. Yapmayacağımız şey, ortaçağ karanlığıyla, gericilikle mücadelede burjuvaziye el uzatmaktır. Kuşkusuz hak ettiği yere, tarihin çöplüğüne gidecek bir zamanlar kartal olan asalık sınıf!

Şimdi söylemenin tam zamanı... Büyük Ekim Sosyalist Devrimi 1917'de zafere ulaştıysa bunda Rusya'da 19. yüzyılın sonlarından itibaren genç işçi ve öğrenciler arasında muhafazakâr düşüncelerin gerilemesinin, bağınazlığın kırılmasının, özetle ideolojik iklim değişikliğinin büyük payı vardı. Tarihçiler

Çizim: Ömer Koçağ

dönemin Rusyası'nda köylülüğün büyük ölçüde teslim olduğu dinsel dogmaların kentlerde hızla etkisini yitirdiğini yazıyor.

Bu değişimi birbiriyle iç içe geçmiş bir dizi düşünsel-siyasal akımın mücadelesine, çarlığın itibarsızlaşmasına, din dışı eğitimin yaygınlaşmasına, kadın emeğinin çoğalmasına, kalifiye-egitimmiş bir işçi sınıfının ortaya çıkışına bağlayabiliriz. Ancak bir şey değişmez: Rus sosyalist devrimi bu seküler dalga olmasaydı hiçbir biçimde gerçekleşmezdi. Karanlığın üstünü örtmediği, sınırlı ama boyun eğmeyen bir aydınlık yoğunlaşma vardı Rusya'da. Devrimden sonra bu yoğunluğu tüm nüfusa yaymak

“ PATRON SINIFINI DİZE GETİRMEMİZ İÇİN, ONUNLA HESAPLAŞABİLECEĞİMİZ BİR ZEMİNE GEREKSİNİMİMİZ VAR. BU ZEMİN SEKÜLER, LAİK BİR KARAKTER TAŞIR VE BİZ SOSYALİST DEVRİMDEN ÖNCE, SERMAYE BU ZEMİNDEN KAÇMAYA ÇALIŞTIKÇA, ONU TUTMAYA, ONU BU ZEMİNE GERİ GETİRMEYE MUKTEDİRİZ; BUNU YAPARKEN KAPİTALİST SINIFI İKTİDARDAN DÜŞÜRMEK İÇİN GEREKLİ ENERJİYİ DE DEPOLAMIŞ OLACAĞIZ. ”

vası devrim davasıdır

için kollar sıvandı, kültür ve eğitim işleri Aydınlanma Komiserliği'ne (Bakanlık) teslim edildi, cehaletin, bağınazlığın kökü büyük ölçüde kazındı.

Ve türbanı hatırlatalım, Sovyetler ülkesinin uzak noktalarına aydınlanma hamlesi kadının çarşafını sıyırıp atarak girdi. Kadınlar kendi iradeleriyle, güle oynaya, yırttılar karanlığımızı yobazın. Tıpkı Yugoslav partizanlarının lideri Tito'nun zaferden hemen sonra Saraybosna'da bir mitingde yaptığı çağrıya kulak verip peçelerini atan binlerce kadın gibi...

Aydınlanma özgürleştirir, eşitliğe giden yolu açar.

İşçi sınıfından aydınlanma kaza-

nımlarını çıkarırsanız geriye bir sınıf kalmaz!

Burjuvazinin kendi ayağına sıkıdığı, sıkılmak zorunda kaldığı bir kurşun olarak görebiliriz aydınlanmayı.

Ama bir zamanlar o kurşunu ruhban sınıfına, feodal kurumlara sıkıyorlardı, bunu da unutmayalım.

Burjuvazi zamanında kilisenin gücünü kırmak için proletaryanın dinsel fanatizmden uzaklaşmasına yardımcı oldu, hatta buna öncülük etti. İşçiler kapitalizmin çarklarında dünya gerçekleriyle yüzleşip dünyevi bir güce dönüşürken eski dünyanın bütün karanlığını ve sahtekârlığını papazların suratında görmeye de başlıyorlardı.

Şimdi batılı birçok ülkede, gericilik yeniden saldırıya geçse de, bizdekine benzer bir kuşatma söz konusu değilse, bu, bütün bir 19. yüzyılda işçi yığınlarının seküler karakter taşıyan bir siyasal-ideolojik zeminde kendisini var etmesinin ürünüdür.

Yoksa, batıda yobazlığın, çocuk tecavüzlerinin, ahmaklığın, cehaletin dik alası vardı.

Bizde ise burjuva devrimlerinin boyu kısa kaldı, İslamiyet'in din olarak barındırdığı bazı özelliklerle burjuva devrimimizin zayıflıkları birleşti, ortaya AKP çıktı.

Aydınlanma bu yüzden bizim için daha değerli.

Açık konuşalım, laik bir siyasal yapı bize genel oy hakkından çok daha fazla gerekli! Zaten laisizm yoksa diğeri malumun ilanıdır, geçiniz.

Reform reform diye kafa ütöleyenlere şunu söyleyebiliriz. Bizim devrimden önce kapitalizmin iyileştirilmesi saçmalığıyla hiçbir ilgimiz yok, buna inanmıyoruz. Devrim ve sosyalizm güncel bir ihtiyaç olsa bile kapitalizmi bugünden yarına alt edemeyeceğimizi de biliyoruz. Ancak, patron sınıfını dize getirmemiz için, onunla hesaplaşabileceğimiz bir zemine gereksinimimiz var. Bu zemin seküler, laik bir karakter taşır ve biz sosyalist devrimden önce, sermaye bu zeminden kaçmaya çalıştıkça, onu tutmaya, onu bu zemine geri getirmeye muktediriz; bunu yaparken kapitalist sınıfı iktidardan düşürmek için gerekli enerjiyi de depolamış olacağız.

Tersini düşünmeyelim bile.

Siyasal alanın dinseliliğin eline geçtiği bir ülkede büsbütün çaresiz kalmayız elbette ama...

Amasını o zaman düşünürüz.

Şimdi buna izin vermeme zamanıdır. Bugünü korumak için değil, yarını kazanmak için; bugünü ya da dünü güzellemek için değil, yolumuzu açmak için aydınlanma!

Bizi din düşmanlığı ile suçluyorlar. Oysa biz insanların inançlarıyla ilgilenmeyi siyasetin konusu olarak görmüyoruz. Siyasetin insanların inançlarına, ibadetlerine karışmasını, inanç dayatmasını uygun bulmuyoruz.

Ancak karşımızda ikiyüzlü, kalles, gücünü kutsallıklardan alan siyasetçiler de istemiyoruz. Onlar kutsallıklarını bahane ederek halkın üzerine gelirlere, kutsallıklarıyla insanları kandırmaya kalkarlarsa zorunlu olarak o kutsallıklara bir tarafından dokunmak zorunda kalırız. Adaletsizliği, eşitsizlikleri, zorbalığı gizlemekte kullanılıyorsa; kutsallığa boyun eğmeyeceğiz.

Ergenekon'dan geriye ne kaldı?

ERGENEKON DAVASI'NIN, TAM 9 YIL SONRA YARGITAY'IN VERDİĞİ KARAR İLE TÜRKİYE TARİHİNİN EN BÜYÜK SAFSATALARINDAN BİRİ OLDUĞU ANLAŞILDI. HER SALIYA OPERASYONLA UYANMAMIZI SAĞLAYAN, AKP YANDAŞLIĞINA GEÇİŞİN ASANSÖRÜ OLAN VE ŞİMDİ SADECE CEMAAT'E İHALE EDİLEN ERGENEKON'DAN GERİYE NE KALDI?

12 Haziran 2007'de Ümraniye'de "bulunan" el bombalarıyla başladı her şey. AKP-Cemaat ittifakının yıllar sürece ve dalga dalga yayılacak operasyonunun işaret fişegi olan el bombaları, daha sonra gelecek yüzlerce operasyonun, gözaltının, tutuklamanın da habercisiydi... Yıllar boyunca siyasetçiler, yazarlar, gazeteciler, askerler silahlı bir gizli örgüt kurdukları, üye oldukları, yönettikleri gerekçesiyle yargılandı, hapis yattı. Dava, 5 Ağustos 2013'te verilen yüzlerce yıllık hapis cezaları ve müebbetlerle yeni bir aşamaya taşındı.

Sonrası mı? Önce AKP'yi derinden sarsan ve büyük bir korkuya sürükleyen halk hareketi, Haziran Direnişi ortaya

çıkı. Direniş sonrası dağılan iktidar bloğu, 17-25 Aralık operasyonlarıyla birlikte çözüldü. Bir dönem davanın savcısı olduğunu söyleyen, Zekeriya Öz'e büyük destek veren Erdoğan, yıllarca bu davaya sarılmamış, kendisine muhalif birçok kişiyi tasfiye etmemiş, birçok kişinin tutuklanmasına alkış tutmamış gibi "kumpas" kurulduğunun farkına varacaktı... Sonrasında davanın sürdürülebilme şansı kalmadı. Yargıtay'ın kararı malumun ilamı oldu.

AKP'nin yıllar boyu yaptığı tüm sistematik saldırıları Ergenekon gemisine binerek savunuların günah çıkarması için ise artık oldukça geç... "Yetmez ama evet" diyen liberaller, "sonuna kadar gi-

dilsin" diyen "solcular" öylece ortada kaldı. Gelinek noktada bir kısmı sessizliğe gömülürken bazıları ise orada bir yerde Ergenekon aramaya devam ediyor...

NELER OLDU, NASIL BAŞLADI?

Ergenekon Davası "isimsiz gelen ihbarlar" davası olarak iktidar ve cemaatin en kapsamlı operasyonel davalarından biri oldu. Ümraniye bombası, Kafes, Poyrazköy, Amirallere suikast, Islak imza, ÇYDD Baskını gibi sarsıcı müdahalelerin yapıldığı Ergenekon operasyonları 12 Temmuz 2006'da yeni kurulan "alo ihbar" adlı bir siteye "Piyade Kurmay Yarbay" adıyla bir e-posta gönderilme-

siyle başladı. Söz konusu e-posta yüzlerce insan için yılları bulacak tutsaklıklar, hukuksuz delillerle mahkûmiyetler için bir başlangıçtı. Davanın ne sanığı, ne tanığı, ne müştekisi ne de mağduru olan Tuncay Güney isminde birinin emniyette verdiği ifadeler ve 12 Mayıs 2001'de Aksiyon dergisinde yayınlanan "Yeniden yapılanmanın aktörü: Ergenekon..." başlıklı lobi belgesiyle de davanın temeli oluşturuldu.

EL BOMBALARI, SAHTE DELİLLER...

Türkiye, 12 Haziran 2007 sabahına İstanbul Ümraniye'de bir gecekonuda çatı arasında, üzerine askeri mühimmat istif kartı bile yapıştırılmış bir sandık bombanın bulunduğunu duyuran haberlerle uyandı. Daha sonra bu bombaların telefon ihbarıyla bulunduğu, evde olay yeri incelemesi yapılmadığı, karakolda düzenlenen tutanakların sanki gecekonuda düzenlenmiş gibi gösterildiği ve bombaların karakolda video kaydı yapılırken polislerin aralarında daha Ergenekon soruşturması başlamadan, "Soruşturma Ergenekon olduğu zaman..." gibi cümleler kurdukları ortaya çıktı. Ardından Ergenekon operasyonları dalga dalga yürütüldü ve tutuklamalar, baskınlar, aramalar, gözaltılar ile siyasi parti yöneticileri, yazarlar, gazeteciler, rektörler çuvalı andıran bir davanın içerisinde kendisini buldu.

Hazırlanan binlerce sayfalık iddianamelerde çarpıklıklar tespit edildi, bunlar duruşmalarda defalarca dile getirildi, bilirkişi raporlarıyla da üretilen delillerin sahteliği belgelendi. Ancak operasyon hız kesmedi ve "Poyrazköy Davası", "Amirallere Suikast", "Askeri Casusluk ve Şantaj" gibi açılan davalar eliyle de sayısız delil üretildi ve sanıklar "darbe hazırlığı" yaptığı iddia edilen bir örgütün "üyeleri" olmakla suçlandı. Davada Dilovası, Tükenmez Kalem, Anadolu, Kıskaç, Sokak Lambası gibi gizli tanıklar üretilirken 2008 yılında değiştirilen yönetmelikle gizli tanıklar için kimliğini ortaya çıkaracak soruların sorulması dahi yasaklandı.

HER ŞEY AYNI TORBAYA

Danıştay saldırısı, Cumhuriyet gazetesinin bomba ve molotof saldırısı davaları ile 1, 2, 3 olarak süren Ergenekon davalarının birleşmesi sonucu ortaya çıkan 274 sanıklı devasa yargılama bu yıl karara bağlandı. 20 Ekim 2008'de başlayan ilk duruşmadan bu yana, neredeyse tüm duruşmalar boyunca delillerin sahte olduğu, suçlamaların gerçek olmadığı sanıkların, avukatların defaatle savunmalarında yer almasına rağmen 5 Ağustos tarihinde mahkeme, çoktan çökmüş iddianame üzerinden ceza yağdırdı. Dava sanıkları eski Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ, emekli orgeneral-ler Hürşit Tolon, Şener Eruygur, Nusret Taşdelen, Eski 1. Ordu Komutanı Hasan İğsız, emekli Korgeneral Mehmet Eröz ve Sevgi Erenerol'a müebbet; İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, emekli Al-

Ergenekon operasyonu sırasında akılda kalan görüntülerden biri de soruşturmada ele geçirilen krokilerde bulunduğu öne sürülen ve içerisinde patlayıcı maddelerin de bulunduğu cephanelerin dozerlerle kazılarak çıkarılmasıydı. Dozerle!

bay Dursun Çiçek, gazeteci Tuncay Özkan ve Kemal Kerinçsiz'e ağırlaştırılmış müebbet; Veli Küçük, Emekli Yüzbaşı Muzaffer Tekin, Danıştay saldırısı tetikçisi Alparslan Arslan'a iki kez ağırlaştırılmış müebbet cezası verildi. Ergenekon savcılarının "Osmanım" diye seslendiği Osman Yıldırım ise Danıştay saldırısı ve Cumhuriyet Gazetesi'ne molotof atılması suçlamalarından beraat etti.

KOALİSYON DAĞILIYOR

Tutuklamalar, verilen cezalar davanın iki savcısı konumunda olan AKP ve Cemaat'i mutlu etmişti. Dönemin Başbakanı Erdoğan, davanın savcısı Zekeriya Öz'ü hedef alanlara tepki gösterecek, "Her şey hukuk içinde olacak. Ancak İtalya'da Temiz Eller operasyonu olduğu zaman İtalya'yı Türkiye'ye örnek gösterenler şu anda Türkiye'de Temiz Eller operasyonu yapanlara saygı duysunlar. Benim ülkemde bu operasyonu yapana da saygı olsun. Niye ona durmadan vuruyorsunuz? Bırakın bakalım nereye varacak bu işin sonu. Rahat olun. Abdestinden şüphesi olmayanın namazından şüphesi olmaz. Mesele bu. Geçmişinden bir sıkıntın yoksa anından da bir sıkıntın olmasın" diyecekti.

O gün o sözleri dile getiren Erdoğan, önce 7 Şubat 2012'de yaşanan MİT krizi ile birlikte Cemaat'le karşı karşıya gelecekti. 7 Şubat'ı atlatan ikili daha sonra yeniden ve bu kez çok daha büyük bir kavgaya girişti.

Haziran Direnişi günleri ise her şeyi etkileyecekti. Haziran'dan sonra iyice dağılan iktidar bloğu, 17-25 Aralık operasyonları sonrası yerle bir oldu. AKP ve Cemaat karşılıklı olarak kılıçları çekecek ve büyük bir kavga başlayacaktı. Yaşanan sert kavganın "görünürde" galibi olan AKP, Cemaat'le birlikte yaptıkları tüm operasyon ve davaların günahını "ne istediniz de vermedik" dediği eski ortağına havale edecekti. Tüm günahlar

Cemaat'e aktarılınca AKP'nin büyük bir saldırganlıkla yıllardır birlikte yaptığı siyasi operasyonlar bir bir boşa düştü. Boşa düşen ve bakiyesi belki de en kabarık olan dava ise Ergenekon oldu. Yargıtay'ın verdiği bozma kararı, bir dönem güne salı operasyonları, ev baskınlarıyla uyanan Türkiye'ye "bu dava kumpas" mış diyordu.

SÖYLEDİKLERİNİ UNUTANLAR...

Ergenekon operasyonları başladığında liberaller "yetmez ama evet" demeye o günlerde başlamıştı. Türkan Saylan'ın evi basıldığında dahi "vardır bir şeyler" dediler, Yeni Akit'le yan yana durmakta beis görmediler. Nedim Şener ve Ahmet Şık tutuklanana kadar en ufak ses çıkarmayan, "sonuna kadar gidilsin" diyen onlarca kişi, davanın AKP-Cemaat kurgusu olduğu tüm yönleriyle ortaya çıktığında bile "Ergenekon" demeyi başaracaktı. Bir de davaya "sol" adına "sonuna kadar gidilsin" diyenler vardı. Kendi içinde buldukları örgütleri dahi Ergenekon'un yönettiğini ileri süren saçmalıklarla dolu iddianameyi savunan "solcular" bugün hiçbir şey olmamış gibi hayatlarına devam ediyor.

O gün davanın AKP-Cemaat'in siyasi operasyonu olduğunu söyleyen komünistleri "darbeci" olarak suçlayanlar, bugünleri ise sessizlikle geçiştiriyor.

Yargıtay'ın verdiği kararı soL Portal'a değerlendiren gazeteci Barış Terkoğlu, bu isimlere yönelik en net ifadeyi kullanan isimlerden biri oldu: Bugün bunların sokağa çıkacak yüzü olmaması lazım. Çıkabiliyorlarsa, hâlâ televizyonlarda "otoriterlik motoriterlik" diyorlarsa bizim ayıbımız. Gitsinler bir zamanlar demokrasinin çıkacağını söyledikleri dinci gettolarda yaşasınlar, her gün yarattıkları Türkiye'yle yüzleşsinler.

■ Selin Asker - Ali Ufuk Arikan

M. ŞEHMUS GÜZEL İLE TÜRKİYE İŞÇİ HAREKETİ TARİHİ ÜZERİNE SÖYLEŞİ (2)

İŞÇİ SINIFI BESLEME SENDİKALARLA SONSUZA DEK SUSTURULAMIYOR

M. ŞEHMUS GÜZEL: SENDİKALAR, İŞÇİLER OLMADAN BOMBOŞ BİR KARTON KUTUDUR. KONFEDERASYON VEYA SENDİKA YÖNETİMİNİ "BESLEYEREK", EMİR ALTINDA TUTARAK ÖRGÜTLÜ İŞÇİ KESİMİNİ SONSUZA KADAR SUSTURMAK, DURDURMAK MÜMKÜN DEĞİL.

Toplu tarihimiz ve kahramanları üzerine ilgili araştırmalarıyla bilinen araştırmacı yazar M. Şehmus Güzel'in "Türkiye'de İşçi Hareketi Tarihi 1908-1984" ile "İşçiler Örgütleniyor (1939-1950)" başlıklı kitaplarında işçi sınıfı tarihimizin sürekliliği üzerine söyleşimizi bu hafta da sürdürüyoruz.

Bugün AKP hükümeti onca siyasi belirsizliğe rağmen güvenceli esneklik, "kiralık işçilik" ve kıdem tazminatı konusunda sermayeyi memnun edecek düzenlemeler yapmaya hazırlanıyor. Bu düzenlemeler gerçekleştiği takdirde Türkiye'de sendikal hareket ve işçi sınıfı açısından sonuçları neler olabilir? İktidarın nasıl bir sendikal düzen tahayyülü var?

Daha önce değindiğim gibi, kapitalizmin geçerli olduğu devletlerde, iktidar, iktidar partisi, hükümet, yöneticiler, yani bakanlar, başbakanlar, cumhurbaşkanları veya başkanlar, krallar, kraliçeler, prensler, prensesler, imparator (hepsinden örnekler mevcut, İmparator Japonya'da malum) tümü, tamamı, hepsi patronların temsilcisi.

Patronlar "kurtarıcı" rolünde. Ama maalesef şimdiki kadar kendilerinden başka kimseyi kurtardıklarına kimse tanık olmadı. Ne gam!

Dahası iktidar partisi, milletvekilleri, bakanlar, başbakanlar, cumhurbaşkanları bizzat patron. Evet evet bizzat patron! Onların da bir veya birden çok işletmesi, "dükkanı", "tezgâhı" var. Eğer bizzat kendisi, "dükkan kapısına sandalye atıp oturamıyorsa"; bir akrabasını görevlendiriyor. Siyasi iktidar, söylendiği gibi, sınıflar üstü değil, patron sınıfının altında, emrinde, onun çıkarlarını korumakla meşgul. İşçiler işsiz kalmakla tehdit ediliyor, işsizlik korkusu medyaları sayesinde yatak odalarımıza kadar sokuldu.

Ülkemizde bugünkü iktidarın "sendika düzeni tahayyülü", sendikasız, uysal, ucuz, gıkını çıkarmayan, ölünce kefenini kendi kendine örtünen, mezarını bizzat kazan, cenazesini bizzat kaldıran, cenaze namazını tek başına kılan işçilerden,

Soldan sağa: M. Şehmus Güze, Fahri Petek ve Neriman Petek

pardon buna artık işçi de diyemeyiz, bireylerden oluşan bir alandır. Sadece kendisinin, iktidarın, top koşturduğu bir tarla.

Patronların ve iktidarın rüyası budur. İşçi sendikaları konfederasyonlarından birkaçının yönetimlerini şu veya bu biçimde sıkı denetim, gözetim ve vesayet altında tutan iktidar sendikasızlaştırma eylem alanını genişletiyor. İşçilere, "tek amacın, tek umudun bir iş sahibi olmak ve sesini soluğunu kesmek" kuralı değişik kanallardan aralıksız duyuruluyor. İktidar ve partisi kendisine veya benzer siyasi partilere yakın işçi sendikalarının, konfederasyonların yöneticilerinin kredi yitirdiklerini bilmiyor değil, tam aksine biliyor ve onların kredi yitirmesinin işine yaradığı için bu alandaki çabalarını da sürdürüyor.

İtibarsızlaştırılan sendikacıların

kıymeti harbiyesinin kalmayacağını onlardan daha iyi kim bilebilir? Bu gelişmeler her yönüyle iktidarın ve partisinin ekmeğine yağ sürüyor. Ama unutuluyor: İşçi sendikaları konfederasyonları işçiler olmadan bomboş bir karton kutudur. Konfederasyon veya sendika yönetimini "besleyerek", emir altında ve elde tutarak, sıkı biçimde denetleyerek örgütlü işçi kesimini sonsuza kadar susturmak, durdurmak mümkün değil.

İşçi sınıfı ve sendikal hareketin tarihindeki kritik momentlerde düzen dışı sol partilerin oynadığı rol, bugün Türkiye işçi sınıfı nitel ve nicel anlamda bu kadar gelişmişken niye oynanamıyor? Solun önemli bir bölümünün sınıf üzerinde bir iddiasının kalmamasının bunda etkisi nedir?

Bu sorunuzun yanıtını, alan çalışması yapan, işçi sınıfı içindeki dalgalanmaları ciddi biçimde inceleyen ve saptayabilen, toplumsal analizler uzmanı toplumbilimcilerin vermesi gerekiyor.

Uzaktan saptayabildiğim birkaç noktayı burada dikkatinize sunayım:

12 Eylül 1980 askeri darbesi sonrasında sendikacıların, hele “devrimci” sendikacıların kiminin bazı tavırları ve işçilerin genel olarak kayıtsız kalmaları, darbe karşısındaki umursamaz halleri, kimi solcuyu üzdü, küstürdü. Kimi, buradan hareketle, işçilerin, işçi sınıfının ihtilalci nitelik taşımadığı sonucuna bile ulaştı.

Hiç kimse bütün işçi sınıfının, tümünün, tamamının ihtilalci olduğunu, olacağını iddia etmedi, etmemeli. Böyle bir şey mümkün de değil. Tarih ve yaşananlar bize böyle diyor. İşçi sınıfı sınıf olarak ihtilalci fakat bu kuraldan işçilerin tümü ile ihtilalci sonucunu çıkarmamalıyız.

Solun, lafın doğrusunu isterseniz, seçim yolunu da reddetmeyen ihtilalci solun “sınıf üzerinde bir iddiasının kalmaması” kabul edilemez. İşçi sınıfının bütün üyeleri hiçbir yerde yüzde yüz ihtilalci, solcu veya sosyal-demokrat hatta demokrat bile olamadı.

İşçiler Örgütleniyor (1939-1950) kitabınızda “nasıl olmalıydı?” sorusundan önce “nasıl oldu?” sorusuna yanıt aradığımızı belirtiyorsunuz. Kitaplarınız işçi sınıfı ve sendikal hareketin tarihinde neyin nasıl olduğuna doyurucu, belgelere dayanan ve tartışan yanıtlar veriyor. “Nasıl olmalıydı?” sorusunun yanıtlarına dair önemli girdilerde bulunuyor. Bu noktada, genç ve yeni kuşak araştırmacılara da yön gösteriyorsunuz... İşçi sınıfı tarihimizi inceleyecek bu genç araştırmacılara önerileriniz var mı?

1960’ların sonundan günümüze İşçi Hareketi Tarihi alanında epey yol alındı. Bu alan da ilgi çekmeye başladı. Oya Sencer’in (Baydar’ın) açtığı yolda, onu tanıyarak ve çalışmasını bilerek veya bilmeyerek ilerledik. Lütfi Erişçi’nin mütevazı kitabı, Hüseyin Avni Şanda’nın, Kemal Sülker’in kitapları, TİP’in 1960’lardaki yayın organlarından Emek ve Yürüyüş’teki makaleler ile Kurthan Fişek’in minik kitabı da unutulmamalı.

Sayımız çok değil ama bugün meşaleyi taşıyanlar arasında Ahmet Makal, Aziz Çelik ve Yıldırım Koç’un çalışmaları öncelikle anılmalı. Bugün hepsini maalesef tanımak olanağı bulamadığım birçok genç araştırmacı, bilim kadın ve adamı da bulunuyor. Solun siyasi yönüne ağırlık veren çalışmalarıyla tanınan Mete Tunçay’ın kitapları konumuz bakımından da ihmal edilemeyecek değerlerdir.

Fransa’daki en iyi Türkologlardan Paul Dumont’un pek çok makalesini de anmalıyım. Bu alandaki birçok çalışmaya kitaplarımdaki kaynakçada yer veriyorum. Bugün şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: “Türkiye İşçi Hareketi Tarihi” artık sahipsiz değildir. 1960’lardan bugüne alınan yol epey keyif verici.

Genç araştırmacılara, çiçeği burnunda bilim kadın ve adamlarına birkaç önerim var, onları burada önce yöntemsel sonra tematik olarak üzere iki parçada

ve özetle sıralıyorum:

İkinci elden kaynakların tümü mutlaka OKUNMALI. Okunmalı vurgulu çünkü alıntıdan alıntı yaparak bilimsel ürün verilemez. İşçi Tarihi-ne Bakmak’ta ve yeri gelince diğer kitaplarımda “zincirleme alıntı” sonucu ortaya çıkan “zincirleme yanlışların” birkaç örneğini veriyorum. Bu artık bizim alanda görülmemeli.

İkinci elden kaynaklardan alınan tek kelime, tem cümle için bile kaynak mutlaka gösterilmeli. İntihal/plagiat/hırsızlık/çalıp çırpma yapılmamalı. Asla! Yapan(lar) olursa teşhir edilmeli.

Sadece ikinci elden kaynaklarla ASLA YETİNMEMELİ, BİRİNCİ ELDEN KAYNAKLARA BAŞVURULMALI. Özellikle arşivlere. Bir gün Türkiye’de Polis Arşivleri’nin de açılacağını ümit ediyorum. O zaman kimi konular daha da aydınlatılacaktır mutlaka. Eminim. Birinci elden kaynaklar arasında dönemin günlük, haftalık gazeteleri ve dergileri mutlaka taranmalı. Öyle üstün-körü değil, derinlemesine. Yerel basın ve yayın organları ihmal edilmemeli. Zonguldak, İzmir, Adana, Karabük, Balıkesir, Diyarbakır, Hatay gibi önemli maden, sanayi ve tarım merkezlerindeki gazete ve dergiler bilhassa.

Araştırmalarımız çok geniş olmayan belli dönemlerle sınırlanmalı ve ilgilendiğimiz dönemin tanıkları aranıp bulunmalı, onlarla uzun, derli-toplu sıkı söyleşiler yapılmalı. Gerekirse yeniden ve yeniden söyleşi genişletilmeli. Bu konuda kimi yöntem konularına değişik kitaplarımda değiniyorum. Az bilinen bir kaynak olduğu için Batman’da yerleşik Batmane Yayınevi tarafından 2013’te okuyucuya sunulan “Söylemek. Yazmak” isimli kitabımı burada izninizle anımsatayım: “Sözlü

Tarih”in bize sunduğu araç ve gereçlerin söyleşilerimizde işimize yarayacağını sanıyorum çünkü.

Genç, ürünleriyle sınırlı İşçi Hareketi Tarihi alanında araştırılması, yazılması gerekli daha dünya kadar bulunuyor:

Örneğin İşçi Hareketi Tarihi’ndeki sürekliliğin, sosyalist hareketle işçi hareketinin birlikteliğinin canlı delilleri Üzeyir “Baba” (Üzeyir Avni Kuran), Yusuf Sıdal, “Şöför” İdris (İdris Erdinç), Rasih Nuri İleri, İbrahim Topçuoğlu, Kemal Sülker, Şaban Yıldız, İbrahim Güzelce, Kemal Türker, Mehmet Karaca Türkiye Komünist Partisi’nin tarihi liderleri, Bahir Ersoy (işçi, sendikacı ve Çalışma Bakanı), Senihi Yürüten (şöför derneklerinin popüler lideri, milletvekili), Seyfi Demirsoy, Halil Tunç, Abdullah Baştürk, Çalışma Bakanları ve ilk Çalışma Bakanı Sadi Irmak ile bakanlığın ilk müsteşarlarının ciddi ve yukarıda kısmen aktardığım yöntem uygulanarak hayat hikâyeleri yazılmalı.

İşçi Hareketi Tarihi dilimlere ayrılmalı ve bu dilimlerin her biri derinlemesine incelenmeli. Örneğin çok az bilinen 1920’ler ve 1930’lar, 1950-1960 dönemi mutlaka böyle bir çalışmanın konusu olmalı. Osmanlı İmparatorluğu dönemi baştan sona yeniden değerlendirilmeli. Bu konuda Osmanlıca, Fransızca ve İngilizce kaynaklar, bilimsel çalışmalar asla ihmal edilmemeli...

Türkiye’de 19’uncu yüzyılın son yıllarından günümüze pek çok grev örgütlendi, bunlardan ilginç olanların, örneğin işyeri işgalli olanların özel bir biçimde incelenmesi de yararlı olacaktır. Özyönetim deneyimleri, işyeri işgalli grevlerin kiminde belli bir aşamadan sonra üretimin grevcilerce sürdürülmesi de...

■ Söyleşi: Osman Çutsay, Aşkın Süzük

Küba Komünist Partisi VII. Kongresi

Sosyalizmde ısrar ve zor görev

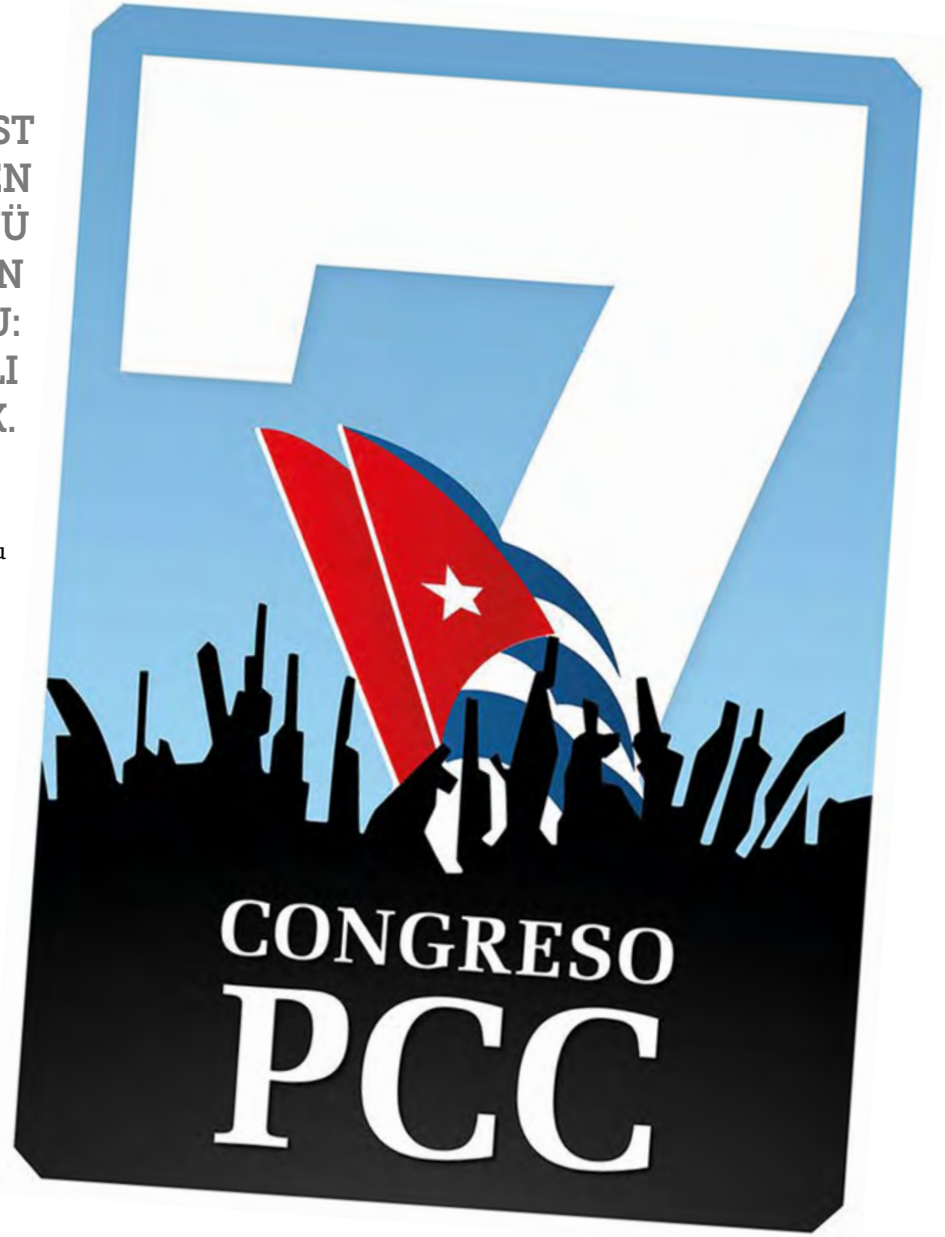
KONGRE'NİN ANA GÜNDEMİ KÜBA KOMÜNİST PARTİSİ'NİN KARMAŞIK GÖREVLERİNİ GÖZDEN GEÇİRMESİYDİ. KONGRE'NİN SON GÜNÜ KONUŞAN FİDEL, KÜBALI DEVRİMCİLERİN KARARLILIĞINI ANLATIYORDU: HERKES BİRGÜN ÖLECEK, AMA KÜBALI KOMÜNİSTLERİN FİKİRLERİ GALİP GELECEK.

Küba Komünist Partisi VII. Kongresi, Fidel'in Devrimin sosyalist karakterini ilan ettiği ve hemen ardından Kübalı yurtseverlerin Domuzlar Körfezi'nde ABD'nin paralı askerlerini hezimete uğrattığı günlerden tam 55 yıl sonra toplandı. Kongre, Küba-ABD ilişkilerinin nitelik değiştirdiği, Latin Amerika'da ABD güdümlü operasyonlarla sol eğilimli hükümetlerin birbiri ardına sarsıldığı ve Küba'nın, dünya krizi ve abluka koşullarında, ekonomik kalkınma konusunda kaydettiği ilerlemenin beklentilerin altında kaldığı bir dönemde gerçekleşti.

ZOR GÖREV

Böyle bir dönemde, VII. Kongre'nin ana gündemi Küba Komünist Partisi'nin (KKP) karmaşık görevlerini gözden geçirmesiydi. Kübalı komünistler sosyalist bir yoldan devam edebilmek için zorunlu gördükleri geniş çaplı dönüşümleri gerçekleştirirken iki yönden ağır bir sorumluluk üstlenmiş durumdadılar. Birincisi 2011'de Devrim ve Parti için Ekonomi

ve Sosyal Politika Kılavuzu'nda toplanan kararların hızlı, doğru ve örgütlü bir biçimde hayata geçirilmesinin Parti tarafından güvence altına alınması. İkincisi hem piyasa ve özel mülkiyete alan açan ekonomi politikalarının olumsuz etkilerini, hem de ABD'nin yeni dönemde Küba toplumunun çeşitli kesimlerinin aklına nüfuz etmeye dönük olası eylemlerini boşa düşürmek için Partinin kapsamlı bir ideolojik mücadele yürütmesi. Bu görevlerin hakkının verilmesi için Partinin tüm kurulları ve birimleriyle etkin, yaratıcı ve sistematik çalışan, toplumla bağlarını ve toplum içindeki örgütlülüğünü güçlendiren bir hale gelmesi gerekiyor. VII. Kongre, 2011-2012 döneminde açıkça tanımlanan bu görevlerle ilgili durum ve gelecek perspektiflerini

Küba Komünist Partisi kongreleri

Küba Komünist Partisi (KKP), Küba Devrimi'nin üç ana örgütü olan 26 Temmuz, Devrimci Direktörlük ve 1925'te kurulan komünist partinin devamı olan Halkçı Sosyalist Parti'nin birleşmesi ile 1965'te yeniden doğdu. İlk kongre, bundan tam 10 yıl sonra Küba'da sosyalizmin kurumsallaşma adına çok önemli adımlar atıldığı bir dönemde yapıldı. 1975'te gerçekleşen bu ilk kongreden bir yıl sonra, Küba sosyalizminin ilk anayasası ilan edildi.

KKP kongreleri daima ülkenin kritik süreçlerine denk geldi. Partiyi güçlendiren ve ülkenin geleceğini ilgilendiren konularda kolektif bir akıl ve iradeyi örgütleyen kongreler bu süreçlerin en iyi

şekilde göğüslenmesine yardımcı oldu. II. Kongre, Mariel ve Peru Elçiliği olayları gibi ABD'nin artan provokasyonlarla ülke içi istikrarı sarsma girişimlerine sahne olan 1980 yılında gerçekleşti. Bir sonraki kongrenin yılı 1986 idi ve Kübalı komünistler ekonomide yaptıkları ciddi hataları masaya yatırarak "Rektifikasyon" (düzeltme) sürecini başlatıyorlardı. IV. Kongre sosyalist blok şartıcı bir hız ve sükûnetle çökerken Kübalı devrimcilerin sosyalizmde ısrar edeceklerini tüm dünyaya duyurdukları 1991 yılında gerçekleşti. V. kongre 1997'de Kübalıların Özel Dönem'den sağ salım çıkmakta olduklarını duyurdukları, öte yandan ABD Kongresi'nin 1996'da kabul ettiği

Helms Burton yasasıyla birlikte ablukanın daha da korkunç bir hal aldığı bir dönemde yapıldı. Sonrasında tam 14 yıl boyunca KKP kongre düzenlemedi. Nihayet 2011'de VI. Kongre, Partinin ekonomik alanda cesur, riskli ancak mecburi görünen adımları karar altına aldığı tarihi bir kongre oldu. 2012'de yapılan ilk parti konferansında savaş tehdidi, doğal afet ve başka istisnai bir gerekçe olmadan kongrelerin 5 yılda bir yapılması kuralını bozmama yönünde bir karar alınmıştı. Bu anlamda VII. Kongre tam zamanında 2011'de yapılan VI. Kongre'den tam 5 yıl sonra gerçekleşti.

masaya yatırdı. Küba'da 6 yıllık süreç için devlet istihdamı yüzde 81,2'den yüzde 70,8'e geriledi. Ve şu an yarım milyondan fazla insan kendi hesabına çalışıyor. Öte yandan, dünya kamuoyunda sıklıkla dile getirilen kapitalist restorasyon şüphelerine karşı ülkenin değişmez sosyalist karakterine yapılan vurgu Kongrenin özünü oluşturdu.

Merkezi raporda, devlet dışı sektörün Küba ekonomisinin tamamlayıcı bir unsuru olarak varlık bulmuş olmasının Küba devletinin bir işçi devleti ve temel normunun toplumsal mülkiyet rejimi olduğu gerçeğini değiştirmediği belirtildi. KKP'ye göre üretim araçları üzerindeki toplumsal mülkiyetin esas olması ilkesi, devletin ülkenin kalkınmasında belirleyici etkisi olmayan ekonomik aktivitelerden kurtarılması gerekliliği ile çelişmiyor. Yine, işletmelerin ölçeğindeki büyümenin ve bu işletmelerin daha fazla işçi istihdam etme imkânına kavuşmasının sermaye birikimi ve mülkiyet artışı önünde ciddi yasal engellerle birlikte gittiği hatırlatıldı. Sosyalist ekonomiye piyasa mekanizmalarının sokulmuş olmasının, Partinin, hükümetin ve kitle örgütlerinin halkın sorunlarını çözmek konusunda sorumluluktan kaçabileceği anlamına gelmediği, halkı etkileyecek her olay konusunda her bir komünist sorumluluk sahibi olduğu vurgulandı.

Kongrede Partinin, eşitsizliklerin arttığı, geçmişe göre daha heterojen hale gelen Küba toplumunun bu yeni durumuna göre hazırlıklar yapması, emperyalist propagandaya daha doğrudan şekillerde maruz kalacak bu anlamda en kırılabilir kesimler olarak tanımlanan gençler, entelektüeller, kendi hesabına çalışanlar ve toplumun maddi açıdan en yoksun kesimleri arasında çalışmalarını hızlandırması gerektiği saptandı.

HALK DEVRİME SAHİP ÇIKIYOR

VII. Kongre, Küba toplumunun ezici çoğunluğunun devrime desteğini koruduğunun altını çizdi. Yine de tüketim toplumunun değerlerinin yaygınlaşması, yabancılaşma, ABD'nin beyin göçüne dönük özel teşviklerinin belli oranda karşılık bulması, ülkenin önderliğine ilişkin bir güvensizlik ve açık eleştiri yerine homurdanma, dedikodu ve söylenti yayma alışkanlığının yaygınlaşması, Partinin dikkatle eğilmesi gereken sorunlar olarak görülüyor.

Kongre, yıkıcı siyasi ve ideolojik propagandaya karşı Parti'nin tüm birimleriyle akılcıca, sistematik ve somut bir çalışma yürütme zorunluluğunu bir kez daha ortaya koydu. KKP, özellikle genç kesimler içinde yürütülecek faaliyetlere Parti örgütü Komünist Gençler Birliği ile daha yakın bir ilişki içinde destek verecek. Tüketim kültürü, özel mülkiyet ve bireyciliğin karşısına, kolektif mülkiyet ve toplumcu değerlerle çıkmak, Küba devriminin ve kültürünün değerli mirasını, anti-kapitalist ve anti-emperyalist mücadelenin önemini yeni nesle anlatmak yeni dönemin ertelenemez görevi

olarak görülüyor. Merkez Komite seçim sonuçlarının ilan edildiği son oturuma Kongre'ye delege olarak katılan Devrimin tarihsel lideri Fidel Castro'nun konuşması damga vurdu. Fidel, bunun belki de son konuşmalarından biri olabileceğini hatırlattı ve ekledi: "Herkes bir gün öle-

cek, ama Kübalı komünistlerin fikirleri, bu gezegende tutku ve onurla çalışıldığı sürece insanların ihtiyaç duyduğu maddi ve kültürel ürünlerin üretilebileceğini kanıtladığı için galip gelecek."

■ Gözde Kök

VII. Kongre'den notlar

VII. Kongre, tamamı seçimle belirlenen 993 delegenin katılımı ile gerçekleşti. Bunlar yaklaşık 54.500 birimde örgütlü 670 bin parti üyesini temsilen Merkez Komitesi tarafından kongre kararının alındığı Şubat 2015'ten bu yana yapılan toplantılarda seçildi.

Delegeler dışında Kongre'de 280 davetli yer aldı. Bir önceki kongreden farklı olarak kongreye hazırlık süreci bu kez tüm partinin, partili gençliğin ve halkın katıldığı tartışmalarla yürütülmedi. Bunun nedeni bu kongrenin 5 yıl önceki hedefleri değiştiren değil, bu hedefler konusunda nerede olduğunu saptayan ve ilerleme için KKP'nin görevlerini gözden geçiren bir içerik taşımasıydı.

Parti Merkez Komitesi Kongre'ye bir merkezi rapor ve Kongre süresince önce komisyonlarda sonra Genel Kurul'da tartışılacak dört başlıkta dört ayrı belge sundu. Merkezi rapor ve metinler, uzmanlar, bilim insanları, parti ve hükümet görevlilerinin ortak katkısıyla oluşturuldu. Belgeler, delegelerin katıldığı Mart ayında yapılan kongre öncesi hazırlık toplantılarında sunuldu. Bu toplantılar tüm illerde gerçekleşti. Delegelerin yanı sıra bu toplantılara 3500 davetli katıldı. Bunlar farklı sektörlerden partililerdi. 8800 katkı alındı. Merkez rapor dışındaki belgelerin konuları şunlardı:

1. Küba'nın sosyalist kalkınma modelinin kavramsallaştırılması
2. Ulusal ekonominin performansına dair 5 yılın özeti ve 2016-2021 dönemi için "Devrim ve Parti için Ekonomi ve Sosyal Politika Kılavuzu"nun güncellenmesi.
3. 2030'a kadar ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınması, vizyonu, öncelikleri ve stratejik sektörlerini kapsayan bir planın ana hatlarının belirlenmesi
4. 2012'deki Birinci Parti Konferansı'nın hedeflerine ulaşmak konusunda kaydedilen ilerlemenin analizi

Tüm bu başlıklarla ilgili kongreye sunulan öneriler ve kongrede yürütülen tartışma dinamik bir sürecin parçası sayıldı. Yani 2011'den bu yana olduğu gibi, bundan sonra da bu konular Küba'daki devrimci gelişmenin birer unsuru olarak tartışılmaya ve güncellenmeye devam edecek. Kongre, Merkez Komiteyi Kongre ardından yürütülecek geniş katılımı toplantılarda çıkan sonuçlara göre belgelerin güncellenmesi konusunda yetkilendirdi. Kongrede 142 Merkez Komite üyesi seçimle belirlendi. Kongre kararlarından biri de, 5 yıllık geçiş döneminin ardından bir sonraki kongre ile birlikte iki dönem kuralının getirilmesi oldu. Ayrıca Merkez Komite üyeliği 60 yaş ile sınırlandı ve 70 yaşını aşmış kişilerin herhangi bir lider pozisyonunda yer alamayacakları karar altına alındı.

Neden 1 Mayıs?

1 Mayıs'ın özünde işçi sınıfının 8 saatlik iş günü için verdiği mücadele vardır. İşçilerin 1850'lerden itibaren patronların dayattığı ağır çalışma koşullarına ve en önemlisi de uzun çalışma saatlerine karşı verdikleri mücadele 1886 yılında Amerika'da işçiler ve polis arasında kanlı çatışmalara sahne olmuş, 1889 yılında İkinci Enternasyonal 1 Mayıs'ı işçilerin mücadele günü olarak kutlama kararı almıştır.

1 Mayıs'ı işçilerin patronlara ve onların arkasındaki siyasi iktidara karşı verdikleri mücadeleden bağımsız düşünmek mümkün değildir. 1 Mayıs'ı geride kalmış bir işçi sınıfının geride kalmış taleplerine dair bir gün olarak düşünmek de mümkün değildir. Bugün işçi sınıfının içinde bulunduğu duruma ve kendi emekçi yaşamımıza bir bakalım: 8 saatlik iş günü için verilen mücadelelerin başlangıcından yaklaşık 130 yıl sonra kaç işçi günde sekiz saat çalışma ayrıcalığına sahip?

DİSK'e bağlı Sosyal-İş sendikasının 2010 yılında hazırladığı rapora göre:

"1988 yılında haftada ortalama 50 saatten fazla çalışanların tüm ücretliler içindeki payı yüzde 28,9

iken bu oran 1999 yılına gelindiğinde yüzde 37,6'ya 2008 yılına gelindiğinde ise yüzde 46,6'ya yükselmiştir. Yani bugün itibarıyla Türkiye'de yaklaşık olarak her iki emekçiden biri yasal üst sınırın üzerinde haftalık çalışma süreleri ile çalıştırılmaktadır.

1989 yılından 2008 yılına gelindiğinde haftada 50 ila 59 saat arasında çalışanların oranı yüzde 13,4'den yüzde 17,7'ye haftada 60 ila 71 saat arasında çalışanların oranı yüzde 10,5'den yüzde 19,3'e, haftada 72 saatten fazla çalışanların oranı ise yüzde 5'den yüzde 9,6'ya yükselmiştir."

Son 130 yılda katedilen teknolojik gelişmeleri, gündelik yaşamımızdaki değişimi düşünün, buna karşılık bir de işçi sınıfının çalışma koşullarındaki, hak kazanımlarındaki dönüşümü. Bugün işçilerin kaç ücretsiz sağlık hizmeti, emeklilik gibi haklara sahip? Kaç işçi emeklilik yaşına kadar hayatta kalabileceğini düşünüyor? İşçilerin önemli bir kısmı bugün belki çok modern olarak nitelenebilecek plazalarda, avmlerde çalışıyor. Kaç ücretsiz sağlık hizmetine ulaşabiliyor? Kaç emekliliği için bir de ayrıca bankalara para ödemek zorunda değil? En önemlisi de kaç sözleşmelerinde

yazdığı gibi 8 saat çalışıp, fazla mesai için ek ücret alabiliyor ya da akşamları ve hafta sonları fazladan çalışmaya hayır diyebiliyor?

Dolayısıyla kapitalist düzen sürdükçe işçilerin hak mücadelesi de sürecek ve işçiler mücadele etmedikçe koşulları bundan 130 yıl öncekinden daha iyi olmayacak. Ve dolayısıyla kapitalist sistem sürdükçe emekçilerin patronlara karşı mücadelesini simgeleyen 1 Mayıslar da önemini kaybetmeyecek.

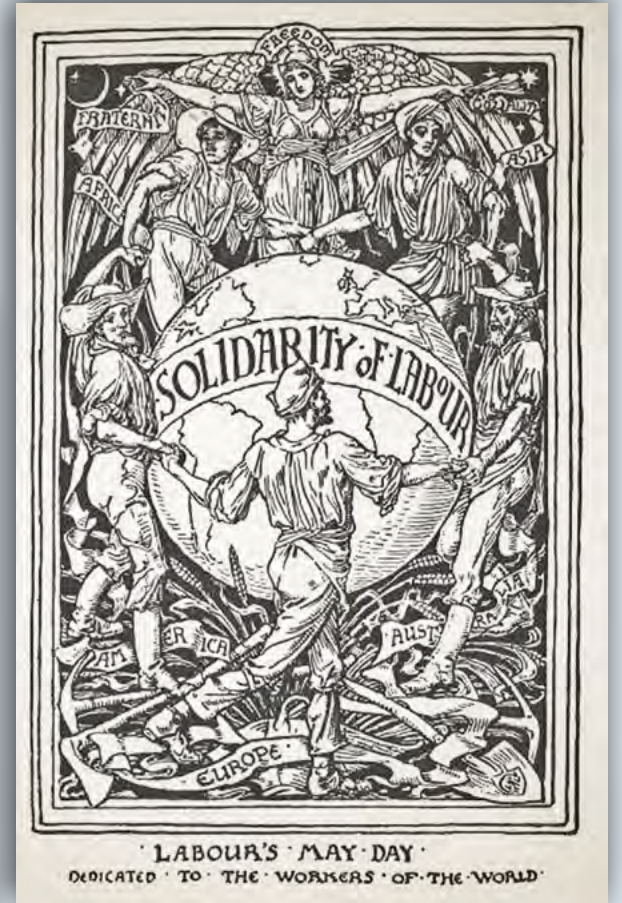
Rosa Luxemburg'un 1 Mayıs'ın kutlanmaya başlanmasından 4 yıl sonra, 1894 yılında yazdığı gibi: "İlk 1 Mayıs'ta sekiz saatlik iş gününün uygulanması talep edildi. Ama bu hedefe ulaşıldıktan sonra da, 1 Mayıs'ın kutlanmasına son verilmedi. İşçilerin burjuvazi ve egemen sınıf karşısındaki mücadelesi devam ettiği ve tüm talepleri karşılanmadığı sürece, 1 Mayıs, işçi sınıfının bu taleplerinin her yıl dile getirildiği gün olacaktır. Ve daha iyi günler doğduğunda, dünya işçi sınıfı kurtulduğunda, büyük bir olasılıkla insanlık o zaman da 1 Mayıs'ı, geçmişte verilen zorlu mücadelelerin ve çekilen acıların anısına yine kutlayacaktır."

1 Mayıs nasıl 'işçi bayramı' oldu?

Amerika Birleşik Devletleri'nde İşçi Birlikleri ve Sendikalar Federasyonu 1884 yılında, 1 Mayıs 1886'dan itibaren ABD işçilerinin çalışma saatlerinin günlük 8 saat olacağını ilan etti ve patronlara bu uygulamaya geçmeleri için iki yıllık bir süre tanıdı. Ancak patronlar bu kararın uygulanmasını kabul etmediğinden 1 Mayıs 1886'da işçiler kitlesel grev ve eylemlere giriştiler. Eylemlerin 4. gününde işçilerin Şikago şehrinde, Haymarket Meydanı'nda düzenledikleri eylem sırasında bir provokasyon gerçekleşti: Eyleme müdahale etmek için bekleyen polislerin bulunduğu yerde bir bomba patladı ve bunun üzerine polisler dağılmakta olan işçilerin üzerine ateş açarak 7-8 işçinin ölümüne neden oldu. Bu kanlı günün ardından 8 işçi (ki bu işçilerin bazılarının o gün eylemde dahi olmadıkları söyleniyordu) bombalı saldırıyı düzenledikleri gerekçesiyle tutuklanarak idama mahkûm edildi. 1889 yazında İkinci Enternasyonal, 1 Mayıs 1890'da 4 yıl önce ABD'de yaşanan işçi katliamını anmak üzere gösteriler düzenlenmesine karar verdi. 1 Mayıs'ta Amerika ve Avrupa'da düzenlenen işçi eylemlerinin merkezinde yine 8 saatlik iş günü ve işçilerin çeşitli hak talepleri vardı. Ve bu tarihten itibaren her yıl kutlanan 1 Mayıslar sınıfın "birlik, mücadele ve dayanışma"nın simgesi haline geldi.

1886'da Şikago'da katledilen işçilerin yaşam ve çalışma koşullarını anlayabilmek, 130 sene önce bugün işçi sınıfının içinde bulunduğu koşulları gözümüzde canlandırabilmek için güzel bir romana başvurabiliriz. Bunlardan biri Amerikalı yazar Upton Sinclair'in Şikago Mezbahaları adıyla Türkçeye çevrilmiş olan

1906 tarihinde yazılmış romanı. Şikago Mezbahaları, et kesim ve paketleme işinde çalışan çoğu göçmen işçilerin çalışma koşullarını bir ailenin dramı üzerinden anlatıyor. Roman aynı zamanda, kötü çalışma koşulları, sağlık hizmetine erişememe, iş kazaları gibi nedenlerden dolayı neredeyse tüm ailesini kaybeden bir işçinin sosyalizmle tanışma serüveni.

Crane 6: 1889 yılında ünlü Amerikalı çizer Walter Crane tarafından 1 Mayıs için hazırlanmış olan çizim

8 saatlik iş günü mücadelesi 1884 yılı öncesinde Avusturalya işçi sınıfının da başlıca taleplerinden biriydi. Desen 1886 yılında Sydney'deki işçiler için hazırlanmış.

Türkiye'de 1 Mayıslar

1922 yılında Ankara'da düzenlenen 1 Mayıs kutlamasından

Amerika ve Avrupa'da işçi sınıfının, 8 saatlik iş günü başta olmak üzere, hakları için mücadele ettiği yıllarda Osmanlı İmparatorluğu'nun Selanik ve İstanbul gibi büyük şehirlerinde sayıları az da olsa işçiler kendi hakları için mücadele veriyordu. Osmanlı'da ilk grevler 1870'lerde, demiryolu yapımında, tersanelerde ve vapur ve tramvay işletmelerinde çalışan işçiler tarafından ücretlerin ödenmemesi, ücret artışı, çalışma koşullarının iyileştirilmesi gibi gündemlerle yapılmıştı. Meşrutiyet'in ilan edildiği 1908 yılı aynı zamanda (talepleri arasında 8 saatlik iş günü de olan) bir grev dalgasına da tanık olmuş ve siyasal iktidarın grevi yasaklayan ve sendikalaşmayı kısıtlayan bir yasa çıkarmasına neden olmuştu.

Cumhuriyet döneminde işçiler ilk olarak seslerini İzmir İktisat Kongresi'nde dile getirdikleri talepler ile duyurmaya çalıştılar: Bu taleplerin başında tarım işçileri de dahil tüm işçiler için 8 saatlik iş gününün kabulü geliyordu. İşçiler ayrıca Kongrede 1 Mayıs'ın Türkiye İşçileri Bayramı olarak kabul edilmesini talep etti.

1 Mayıs 1922'de ve 1923'te Şefik Hüsnü'nün önderliğindeki Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası tarafından İstanbul'da yüzlerce işçinin katıldığı toplantılar düzenlendi. 1925'te hükümetin çıkardığı Takrir-i Sükûn yasası ile işçi sınıfının tüm yayın ve örgütlenmeleri yasaklandı ve Türkiye'de bundan sonraki ilk kitlesel 1 Mayıs kutlaması 1975 yılında bir kapalı salon toplantısı olarak gerçekleşti.

1960'lı yıllarda Türkiye'de işçi sınıfının sayısındaki artış, siyasal bilinçlenmesi ve yoğun sendikal örgütlenme ve hak mücadelesi kendisini 1976, 1977 ve 1978 1 Mayıslarındaki kitlesel mitinglerde gösterdi. 1977 1 Mayıs'ı Taksim'de işçi sınıfı mücadelesine dönük en büyük katliam girişimlerinden biri olarak anılır, ama aynı zamanda 500 bine yakın kişinin katılımıyla Türkiye işçi sınıfının en kitlesel mitinglerinden birisidir. 1980 darbesinin ardından yasaklanan 1 Mayıs yeniden 1993 yılında alanlarda kitlesel mitinglerle kutlanmaya başlandı.

Günlerin bugün getirdiği...

"Günlerin bugün getirdiği baskı zulüm ve kandır" sözleriyle başlayan Türkiye işçi sınıfının 1 Mayıs Marşı 1974 yılında Ankara Sanat Tiyatrosu'nun sahnelediği Maksim Gorki'nin Ana oyunu için Sarper Özsan tarafından bestelenmiş özgün bir beste. Marşın 1 Mayıs Marşı haline gelmesi 1977 1 Mayıs'ında Taksim'deki sahnede Ruhi Su Dostlar Korosu tarafından seslendirilmesiyle gerçekleşiyor. Marş ayrıca Timur Selçuk ve Cem Karaca'nın sesinden de dinlemek mümkün.

AKP laikliği kaldırmayacak ama tanımlayacak

Özgür Şen

AKP'li Meclis Başkanı Kahraman'ın yeni Anayasada laikliğe yer vermeyelim açıklamasından sonra Erdoğan başta olmak üzere AKP'lilerden gelen düzeltmeler, AKP'nin kafasındaki Anayasaya dair çok sayıda ipucu barındırıyor.

AKP'nin hazırlayacağı Anayasanın dine ve dinselliğe atıf içereceği neredeyse kesinleşti. Bunun nasıl yapılacağı konusunda değişik görüşler olduğu, tartışmaya devam ettikleri açık. Kahraman'ın açıklaması belli ki bu tartışmalara da bir göndermeydi. Laikliğin cumhuriyeti tanımlayan bir nitelik olarak yeni Anayasada kalması, dine yapılacak atıf ya da atıfların ciddiyet ve önemini azaltmıyor. Laikliğin Anayasa'da kalması mutlak bir şart, ama bu tek başına yetmiyor.

Cumhuriyetin niteliğiyle ilgili maddenin Türkiye'deki siyasi ve toplumsal yaşantının dinselikten arındırılması için yeterli olmadığı memlekete bakıldığında zaten görülüyor. Ancak bu maddenin bırakalım kaldırılmasını veya değiştirilmesini, Anayasanın farklı bir yerinde yapılacak dinsel atıflarla zayıflatılması ve boşa düşürülmesi dahi Türkiye'nin İslami hükümlere göre yönetilmesinin önündeki önemli bir engelin gericilik tarafından yok edilmesi anlamına geliyor.

Anayasadaki aslında belirsiz laiklik tanımının İslami referanslarla açılmasıyla, uzun zamandır AKP çevrelerinde dillendirilen ve inancın özgürce yaşanması için koşulların oluşturulması şeklinde özetlenebilecek bir laiklik anlayışı resmiyet kazanacak. Böylece, Türkiye'de siyaset ve kamusal hayat ile hukuk arasında var olan ve zaman zaman atacağı gerici adımlarda AKP'yi zorlayan açığı da kapanmış olacak. İşin en kötü tarafı ise bu konuda Meclis'te bir uzlaşmanın mümkün görünmesi. Çünkü uzun zamandır Türkiye'deki sosyal demokrat muhalefet, CHP ve HDP'siyle, bu laiklik tanımını veri kabul ediyor ve AKP'nin gerici adımlarına karşı çıkacakken dahi bu tanımla yola çıkıyor. İnanç özgürlüğü ve inancın siyasi ve kamusal alanda yer alması konusunda mutabık görünen Meclis'teki partiler, aslında bu inancın ya da adli adınca Müslümanlığın ne olduğu veya ne olması gerektiği hakkında anlaşmıyorlar. CHP de, HDP de her fırsatta kendilerini rahatlatacak bir İslamiyet yorumunun mümkün olduğunu hissettiriyorlar.

Dolayısıyla, laikliğin yeni Anayasa'da yer aldığı koşullarda, Türkiye'nin İslami kimliğine yapılacak vurguya da, Müslümanlık atıflarına da kimse karşı çıkmayabilir. AKP'nin istediği de tam olarak bu. Müslümanlığın aslında ne olduğu hakkındaki yapılacak sonu gelmez tartışmalardan, bu tartışmaların kendisinin siyaseti ve toplumsal yaşantıyı dinselleştirilmesini meşrulaştıracağını bilen gerici bir parti niye rahatsız olsun... AKP, Türkiye'yi dönüştürme ve laikliği fiilen ortadan kaldırmaktaki başarısını, toplumsal tabanının sosyal demokrasiden daha geniş olmasına değil, buna borçlu zaten.

Türkiye solu, AKP'ye karşı bütün gücüyle direndi ve verili gücüyle bu dönüşümü durduramadı. Ama laiklik başlığında Türkiye'de bir direncin oluşmasında pay sahibi oldu.

Türkiye'de rejimin niteliği konusundaki tartışmaların son viraja doğru yol aldığı ve Meclisteki partilerin buna onay vermesinin ihtimal dahilinde olduğu bu ortamda, Türkiye solu buna karşı yine mücadele edecek, ancak bu dönüşümü durdurabilmesinin tek bir koşulu var. Solun, Türkiye'de laikliği sahiplenen daha geniş kesime seslenebilmenin ve bu kesimle birlikte hareket edebilmenin bir yolunu bulması gerekiyor. CHP ve HDP'nin laiklik konusundaki yanlışlarına işaret etmek ve bu başlıkta iki partinin toplumla kendisinin arasından çekilmesini sağlamak, solun aydınlanmacılığın gerçek sahibi olduğunu göstermek, gericiliğe karşı mücadelede en önde yer almak, somut başlıklarda nasıl kavga edileceğinin örneklerini yaratmak... Bunların hepsi tamam. Ama cepheyi ve hareket alanını genişletmek zorunluluğunu hiç unutmadan...

AYDINLIK TÜRKİYE İÇİN GÖREVE BAŞINA

Bu düzeni değiştirmek, yeni bir ülke kurmak gerek!

O halde, hırsıza, yalancıya, pişkine, katile, yobaza, işbirlikçiye, çocuk istismarcısına ve onları yaratan sermaye düzenine karşı yeni bir Türkiye için, haydi, birlikte mücadeleyle!

Bu ülkede, "Yeni anayasada laiklik ilkesi yer almamalıdır" diyen bir Meclis Başkanı var.

Bu ülkede, Türkiye'nin birleştirici gücünü İslam, ortak kimliğini Müslümanlık olarak kabul eden bir cumhurbaşkanı var.

Bu ülkede, 23 Nisan kutlamalarının "çoluk çocuğun baldır bacak vaziyette" yapıldığını söyleyen, bunu 150 senenin rezaleti olarak sunan Cübbeli Ahmet var, bir de onu "dergâh"ında ziyaret eden

başbakan, cübbesiz Ahmet var.

Bu ülkede, "Sınırdan roket yağıyor ama tek derdiniz laiklik" diyen, "Bugün için laiklik tehlikededir diyemem" sözlerine sahip bir muhalefet partisi lideri var.

Kim daha Müslüman yarışı yapan, cuma namazlarına çağırın, ayinler için oturumlarına ara verilmesini "özgürlük" olarak gören bir muhalefet var.

Bu ülkede, "Osmanlı hanedanı" mensuplarına maaş bağlanmasını, çocuklarına yurt ve burs sağlanmasını talep eden, eskiden muhalefet partilerinin ortak cumhurbaşkanı adayı da olmuş bir milletvekili var.

Çocuk dergisinde, "keşke ben de şehit olabilsem" diyaloguna yer veren bir Diyanet İşleri Başkanlığı var.

Hanefi mezhebini resmi din olarak gören, kurtuluşu İslam'da gören, toplumsal alanda dinsel olanın uygulanmasını isteyen bir Diyanet İşleri Başkanı var.

Cinsel istismar vakalarında sorumlulara sahip çıkan, "çeyiz hesabı" nı kız çocuklarının geleceği olarak gören Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı var.

Her okulu imam hatip okulu ve medrese yapmaya niyetli, gerici vakıf ve derneklerin at koşturduğu bir Milli Eğitim Bakanlığı var.

Bu ülkede, okul açılış törenini dua ile yapan, teneffüs zilini ilahi müziği ile değiştiren, ilköğretim çağındaki çocuklara salavat getiren okul müdürleri var.

Çocukları türbana sokan, onlara ilahi ezberleten ve din eğitimi veren anaokulları var.

Çocukları Kuran kurslarına, kaçak yurtlara iten, onları sapkınların eline bırakan, çocuklarına sahip çıkamayan bir iktidar var.

Bu ülkede, "Tillo Evliyalarının Kerametlerinin Derlenmesi", "Cuma Namazının Sosyalleşmeye ve Toplumsallaşmaya Etkisi", "Kanser Hastalığını Yenmede Dini İnancın, Duanın ve Olumlu Düşüncenin Etkisi Üzerine Bir Araştırma" başlıklarını, bilim projesi olarak kabul eden, onlara ödül veren bir TÜBİTAK var.

Yurt öğrencilerine kutlu doğum etkinliklerine katılmayı zorunlu kılan, harem selamlık toplantılar ve geziler organize eden Kredi ve Yurtlar Kurumu var.

Antrenörlük sınavında "AKP'nin en çok oy aldığı yer neresidir?", "Kuran'ın son iki suresinin adı nedir?", "Rabia ne demektir? Kuran okumayı biliyor musun?" gibi sorular soran Gençlik ve Spor Bakanlığı var.

Kültür etkinliği olarak çocukları namaza götüren yerel yönetimler var.

Çünkü, bu ülkede, laiklik, gericilerin kastettikleri anayasadaki o bir kelimeyi de saymazsak, yok.

Çünkü, bu ülkede, bu tabloyu yaratan, bu tablodan beslenen, kazandığı paraya bakan sermaye sınıfının iktidarı var.

Çünkü, bu ülkede, emekçi halkın çıkarlarını savunan bir devlet yok.

Bu düzeni değiştirmek, yeni bir ülke kurmak gerek!

O halde, hırsıza, yalancıya, pişkine, katile, yobaza, işbirlikçiye, çocuk istismarcısına ve onları yaratan sermaye düzenine karşı yeni bir Türkiye için, haydi, birlikte mücadeleyle!

